

310428 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 23 తేది శుక్రవారము } No. 219
 సంపుటము. ౮ } దుర్బతినామ సంవత్సర మార్గశిరమా న బహుళ నవమి ౯. } సంచిక ౨౧౯

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు”

రైస్ మెషినరీ ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను నూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని
 పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్చు
 నట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

నెం 9, సెకండు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహూరు

తంజావూరు

అమృతాంజన

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి చెక్కినది.
 ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడా
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 సంత మాత్రమున నయముగను.
 సులభ నెల 0-10-0 అనాలు

మోహానిలైలము

సీసా 1-3 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-3 0-6-0

వండ్ల పొడి

శబ్ద 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

త్వరపడుడు!

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే కలవు!

1. Karachi Trials: (A Telugu Drama in 3 Acts)

అతి ప్రభుత్వ నిర్బంధము: ఇందు ఆరీసాదరాదుల విచారణలు, వామ్యాలములు, అతిమనోహరముగ
 వర్ణింపబడినవి. దీనిని చదివినవా లెల్లరు జేకేసేవకు లగుదురు.

నెల ప్రతి 1-3 రూ 0-10-0 డిసెంబరు 20 తేదిలోగా 0-8-0 మాత్రమే.

2. జేశభక్తుడు: శ్రీయత కొండ వెంకటప్పయ్యగారి జేశసేవ, నిరాకరణవ్యాప్తి, భారతజేశకర్తవ్యము;
 రమణీయముగ వ్రాయబడినది. ప్రతి 1-3 రూ 0-1-6; డిజను రూ 0-12-0 మాత్రమే.

(3317)

“స్వరాజ్య గ్రంథాలయము” తెనాలి.

“కత్తికట్టలు”

వెదకత్తి కత్తి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి.
 1-3 రూ 4-8-0.

డెజను కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీభర్యలువేరే.

వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి

అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందుకో,

కట్టర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

వెదకపురం, (గోదావరిపల్లె)

ఇంగ్లీష్ అదేను: “ఇండస్ట్రీ” వెదకపురం.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రెస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు ౩,౦౦,౦౦౦

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,౦౦,౦౦౦

భాగము ౧-కి రు ౨గి లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల ౩ వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

ఆంధ్ర జాభ్యుదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు ఆవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్ర జాతీయులకు వన్నె దెచ్చును. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము. ఇదివరకే వనిజేయుచున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున వని ప్రారంభించబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము పంచిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

ఇతర వివరములకు ప్రోస్పెక్టుస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

గాంధీ మహాత్మని ప్రతిమ గల

అందమైన 1922 క్యాలండరు.

క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా రు 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి ఇవ్వబడును.

తామర తైలము

పండ్లపాడి

మోహినీ తైలము

దబ్బి 1-కి రు 0-6-0

దబ్బి 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అన్ని తాంబూలము అన్ని నొప్పలకు వివామృతము.

దగ్గు, కైత్యము, నడికము, రొట్టెపడికము, తలనెప్పి, వాయుప్రసృప్పులు, పొట్టు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగునొప్పులకు వివామృతము.

చక్కని దబ్బితో సహా వెల రు. 0-10-0; దబ్బి 1-కి రు. 6-0-0 పొట్టుఖర్చులు చేయు.

అన్న తాంబూలం డి. పో, }

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి
6, తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు.

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

21.

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలను

నేలించి-
చాలును.

జాబితలు వ్రాయవాకి ఉచితము.
త్వరగా చూడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

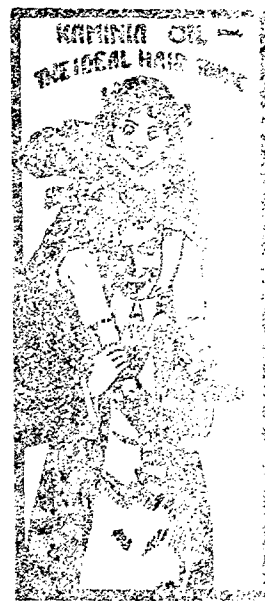
ఆతంకనిగ్రహయావధానము, బ్రాహ్మ, 28 మదరాసు.

జాతకరత్నము

జన్మశత్రువు, పుట్టినతేదీ కళ మున్నగునవి లేకయే సంవత్సర ఫలితములను క్యాలెక్టరు రీతింగుతో సహా యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్రమలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంపాదనమున్నగు వ్యాపకభావములలో మీరొక జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రము.

క్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

భకీంకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

మిక్కిలి ప్రవృత్తిగలవారు యిండియా జాతీయమైన మొదడునకు చూడ గలగుట వనుమాండ్యము వదలుటకును భారతకర్త హిందూకును తలపెండ్లుకల నరిక్కుగ ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతి స్త్రీయును స్త్రీత్వతత్వమును ముఖ్యముగా

కామినీయా ఆయుర (రిజిస్టర్)

తలపెండ్లుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని చాచుగా నెంచుటకు తగిన శక్తులి తలనూపెయిండు కలవు. యందుకు హాగొట్టును. ఈ సమయమున వ్యూహంబి మొత్తదనము నిర్మము. మొదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. వని మొద గుటకలను కండ్లకు కలగు మార్పునును హాగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినీయా ఆయుర తలనూపె అన్నిటిలోను శ్రేష్టమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెక్కువయిదికి నువ్వోకారము మొనరిం చినది.

నేడు మీ నువ్వోకారమింజుచుండు.

తల ఒక్కబుట్టి ౨.0-0 పి. పి. చార్జి 0.5-0 అబాటు.

మాడులుట్టు 2-7-0 పి. పి. చార్జి రు 0-12-0 అబాటు.

సోద ఏకెంట్లు.

పి. పి. మణియార్డుక కరూషను రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు తెమిలలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

185 నాన్యామనీడు, బొంబాయి.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల

అయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకానుయహార

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుజాతీయగు సిద్ధాంతభావనా శాస్త్రజ్ఞులైన వారిచే భారతీయముగా చెప్పవచ్చును. వీటిలో అత్యంతమైనది వస్తువు చేరలేదు. గాఢము అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంపూర్ణములేక నేనించవచ్చును. ఈ మూలము ౩ నుండి ౧౦ వరకు తాంబూలముతో నాని లేక పట్టి నోటిలో నాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు నచ్చిన ఏదో వందము అనేకములు కలుగుననునది జ్యోతిషము వ్యవహారము మలేరియావ్యాధికి శిశువులకు, దగ్గు, పడికము వరకుల నొప్పి లుల హింసక ఇంపు ఎంతో శ్రేణు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దిద్దరకు రానియ్యదు. చిట్టుగలిగిన కళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేబోటు మాడుపుడ చలన గురువ్రాణ వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు భూమిస్త్రీలు కూడ ఈ మూలము నేనించి గుణమును భాగము చూచురు. 250 మూలము గల సీసా 1-కి వెల రు. 0-4-0 ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్తే 0-4-0 ఒకేసాని 6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్తేజతో రు 1-5-0

12 సీసాలు " " 2-3-0
25 సీసాలు " " 5-3-0

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును శ్రీ శీతారామవైద్యశాల
(801-594) మొ. నూ. గు.
తంజి విలాసము - తండిట్ మొదలు.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను పెగోగమునకు మళారము

వర్ణములేదు. పిడికారితో వనిలేదు. ఎలుపు, లెలుపు, వచ్చు, అను మాడు విధముల పెగోగమును మాడు భూటలలో మాడును. స్త్రీలకు గుణము వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌధును. దబ్బి 1-కి వెల 2-4-0

1 చందనీ (మలయచందనమున కనుపానము) టౌన్సు 8-0-0

శ్రీ పాద వారి పంచాంగము

యందుభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘటన ఆందలు నెరిగినజే. ప్రతి 1-కి 0-2-6; నాలుగుప్రతులకు తక్కువ పీ.పి. చేయును. ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోట్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరపడవచ్చు దొరకవు. గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

ఎలక్ట్రా బంగారు రణములు 150 గజలు కట్టిన మేలు
రకపు లక్ష్మీనిగ్రహము కలి
గిన వడ్డాయణము 8-0-0
వెండి 1/2 కానులదండ రు 8
వెండి 1/2 కానులదండ రు 5
పేట గడియారంగొలుగు 6

రెండుపేట గడియారము గొలుగు 1-8 రు 2-0-0
గజలు కట్టిన జడవాగరం 1-8 1-4-0
సిక్కిల్ గడియారము 6-4-0, వెండి గడియారము 9-0-0
డిటో మేలరకం 15-0-0, రాత్రిలయందు గంటను చూపునది

7-0-0, డిటో వాలుగు
ములలది 8-0-0-0
గడియారములతో కూడ
చేతికి ధరించు పట్టు గాని
గొలుగుగాని కోరిన విధ
ముగ పంపబడును.

వాటకములకు కావలసిన సామానులు మావద్ద దొరకును
అర్థణా స్థాంపు పంపిన కేటలాగు పంపబడును.
కే నాదముని అలంకారమును.
18) 164 చైనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

తండ్రివిలాసము "క్యూరుట్" మద్రాసు.

పేటంటుమందులు మూలకలు పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతు
లకు కావలసిన సకలవిధ ఔషధములును తగ్గుధరలకు మావద్ద
దొరకును. సకలవిధ కాన్సర్ ఆయిల్ బిడ్డలకు ఉపయోగ
పడు ఆహారములు మొదలగువి మావద్ద స్థావరము ఉన్నవి.
వివరములకు వ్రాయుడు. (8686)

V. M. ANNAJEE
Whole sale & Retail Chemists & Druggists.
2/200 MINT STREET, MADRAS.

"అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కలముగా కరము.
ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన కేదీ, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అవసరములేదు. ముఖ్యమైన తెలుగులో వ్రాయ
బడినది. గొప్ప నర్సిపేటలును పొందినది. తెలంగాణ
ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆరీ శారాయణరావు.
తుంటూ. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము
కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకమును కలమువారు గా
తిగుక చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
2868 వోడతరం, చిటాబజార్, కల్కత్తా

కావలెను
మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు
నట్టి మదనమంజరి మాత్రలను
విక్రయించుటకు కన్ వానర్లు, ఏజంట్లు
కావలెను.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చీనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

అమృతము (1842)
బంగారు, వెండి, రత్నము
ల నగలును, యితరవస్తువులును,
వాపసుఇచ్చినపుచ్చుకొనివైకముయివ్వబడును
ఉమ్మడి - రామయ్యశెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
25, చైనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు
నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను సరియైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచబడును. తయారున
లేనివాటిని అతి శ్రమముగ అర్ధరతు మేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్ధరతు యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారివలన మానమృతము తెలిసికొనవచ్చును.

ప్రాచ్య పండితసభ

1919 సం॥ రం నవంబరు నెలలో పూనా పట్ట
గిన పండిత సభ యీ సం॥ ౧౦ కలకత్తా నగరమున
8 26 వ తేదీని జరుగును. క్రిందిటి సభవలెనే య
చాలమందిపండితులు వచ్చువారు. ఇంతవఱకు నాకుం
యములను బట్టి సభ జయప్రథముగ జరుగునట్టి యే
పూర్తియొనగట్లు తెలిసినది. డిసెంబరు 15 వ తేదీకే
పంపివేసి యుండవలెను.

ఈ సం॥ రమైన తెలుగు వారిలో ప్రసిద్ధ
లు, పరిశోధక వాఙ్మయ ప్రియులును వచ్చి తక్కి
మనము పొందఁ దగిన సామము పొందుటయేగాక
మునందలి చరిత్ర, వాఙ్మయ విశేషముల ప్రపంచ
దరు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను

మన దేశమునందు జరిగె పరిశోధన మార్గము
శైవవాఙ్మయం దున్నవి. పాలిభాష, ప్రాకృత
వారుకాని, ఆంధ్రదేశస్థ సంస్కృత వాఙ్మయ ప
దగినవారుకాని తమచుగాఁ గానఁజరు. ఈ సభ
గుజరాతు మహారాష్ట్ర, సింధు, వంగ దేశపండి
పరిశోధకు లెందఱో వచ్చియున్నారు.

"ఆంధ్రుల" మన పాటలీపుత్రరాజుల.
సంబంధమేమి? కాతకల్లి కాజులకు మీకు నెట్టి లం
చూపఁగలరు? మీయాంధ్రదేశ వాఙ్మయచరిత్రము
మున కీయఁగలిగిన యమూల్యాంశము లేమి?
మెందు? చెప్పడు చెప్పడని చంపి వేయసాగిరి. కా
రాష్ట్ర నిర్మాణసమస్యను గృహించి లోకమున
భావాలరని మా దృష్టుల మీ వైపునకు దిప్పుకో
పూర్వాంధ్రులతో నెట్టి సంబంధమున్న వారో.
దేశత్వము లున్నవో-వినుటకు మేమందఱము కు
నన్నాము" అని వారు కడచిన వత్సమున వే
ఆంధ్రపండితులు నావంటి వానిచేఁగా

సమాధానము లిచ్చించి ధర్మము స్వీకరించెదరు
కడచిన సం॥ ర మొక్క తెలుగుప్రతిని
వారుకాని విశ్వవిద్యాలయమువారు కాని
ఈసంవత్సరమైన ప్రభుత్వమువారి సేవలోన
రామకృష్ణ కవిగారిని, వేటూరి ప్రభాకర శా
రాజు ఉమాకాంతముగారిని, మల్లాది నూర్యన
గారిని శ్రీహరి సముద్రాల అప్పలాచార్యులు
నారాయణకాపుగారిని వేమూరి విశ్వనాథశర్
మెడ భానుమూర్తిగారిని, రంగనాథసరస్వతి
పెక్కుమందినిఁ గాని, కొంతఱు గాని
రంపెదరా?

దక్షిణ హిందూస్థానపరిశోధక పత్రి
పేరునల్ల రాజగోపాలరావు గారిని, చిలుకూరిపి
గిడుగు సీతాపతిపంతులుగారిని, కాశీశట్ట బ్ర
రిని, మంపాక పార్వతీశ్వర శాస్త్రిగారిని, ఆచ
శర్మగారిని, మొదలగు పెక్కు పండితులను
వారుగాని, పరివర్తువారు గాని పంపనచ్చున
య్యపంతులుగారు రా. సా. జి. వి. రంగా
లక్ష్మణకాపుగారు, క. రామలింగారెడ్డిగారు,
శాస్త్రిగారు కజ్జలచినసీతారామశాస్త్రిగా
రంగయ్యగారు, బుట్టాశేషగిరిరావుగారు, క
మూర్తిపంతులుగారు మొదలగువారు తప్పక
సభలో శాంధ్రప్రాతినిధ్యమును జయప్రద
చున్నాను.

ఇంక బుద్ధిమంతులు, విద్యావంతుల
లుందురు. వీరెల్లరువచ్చి లాభమునొంది,
మొనర్పఁ గోరుచున్నాను.
నిరిటిప్రతినిధులు కోరిక లక్కలలేక
చున్నాను.

రాఁ దలఁచినవారు, ఇతరసంగతుఁ
'Oriental Conference Calcutta' అనివ్రాయు
ఇందాంగ్లేష, సంస్కృతభాషలలో ప్రాచీనవిషయము లన్నియ
జర్చింపవచ్చును.

వ క ట న

కింగు స్థి అండ్ కో అను పేరుతో వ్యాపారముచేయు
చుండిన కె. నమ్మార్యుల శెట్టికి సదరు కంపెనీలో ఈ నెల
12-వ తేదీ లగాయతు యేలాటి సంబంధము లేదని యెల్లరకు
తెలియజేయడమైనది. (8829)

బందరువార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖరినుండి).

బరు 20:— 17 వ నవంబరు వారతాళము జరు
తాహము చేసినందుకుగాను ఖత విధింపబడిన
అశ్వధాటి రామదాసుగారు నిన్నటిదినమున
ండిరి. వాడ చెరనుండి వెలుపలికి రాగానే పుర
య ధ్యానములతో వారికి స్వాగతము నిచ్చిరి.
నము చేయించి, పుష్పమాలాలంకృతునిగావించి
గించిరి. మ. రా. రా. కాతా శ్రీరా. శాస్త్రి
శ్రీ పెద బాటేందు శేఖరముగారు, మద్దుల లక్ష్మీ
పైతగా మట్నూరి కృష్ణారావుగారు మొదలగు
నెకు లుత్సవములో పాల్గొనిరి. జాతీయకళాశాల
రాజ్యగీతములను పాడుచు నత్యుత్సాహముతో

ంతనము రామదాసుగారి గౌరవార్థము తిలకు
సభ గావింపబడినది. అనేకులు రామదాసు
గారిని నర్పించిరి. మ. రా. రా. బోడి నారాయణ
దాసుగారి దేశసేవనుగూర్చి యుగ్గడించి యింక
లను అధికత్యాగముల గావించి సంపాదించ
తద్వారా దేశమాతృ విముక్తికి సాధనభూతులు
ము వారిని సంబోధించి పలికిరి. తదనంతరము
వర్తమానస్థితిని గూర్చియు, దొరతనమువారి
ల గూర్చియు, నాయకుల విధిక్యముల
జల భక్తుల గూర్చియు, దీక్షోపన్యాసము గా
తరం మ. రా. రా. గ్రంథి వేంకట సుబ్బగయ
రాజ్యమునుగురించి ప్రసంగించుచు ఈ దినము
తానివారణ తొలగించి తీరవలయు ననియు,
యలగుదలయు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి.
య 24 వ తేదీనకలకత్తాలో జరుగబోవు వార
ని విపులముగా నుపన్యసించిరి. ఈ భారతదేశ
పతితానను స్వచ్ఛంద సేవకులుగా జేరవలెనని
ప్రజే, తనదిదేశమని చెప్పుటకు దగుననియు,
క్షిత్త చివరకు తమప్రాణముల నర్పించుటకు
సరియు, సభలో నింక స్వచ్ఛంద సేవకులుగ జే
స్వచ్ఛంద సేవకులుగా జేరవలయు, ఇంకను
లమున; తమ బాటరను ప్రభుత్వపాఠశాలలో
యు; ఇంకను స్త్రీదర్శు కోర్టులకు పోవుచు తమక
చకతోపుట కోచనీయమనియు, ప్రస్తుస్థితిని
గురించి విపులముగా చెప్పిరి. పిదప అశ్వధాటి
మ జైలునందున్న వారపుడినముల యొక్క
సభ్యుల నాండవార్ధి నోలకాడించిరి. మాతృ
త్రమే తనకుఁ బనిచేయ నవకాశము గలిగెనని
ందినములే కాకుండ, ఎన్నాజైనను, చివరకు
కా రాగారమునందు గడపియైనను, మాతృ సేవ
మగా నున్నామని నెలవిచ్చిరి. అనంతరము
సభ ముగిసెను.

రూపులు వార్తలు

(ఒక విలేఖరినుండి)

144 వ నెక్ససు.

—17 వ తేదీన యీ క్రింది కాంగ్రెసు,
లకు బహిరంగసభలున్ను, భజనలున్ను జరు
డిప్పి మేజిస్ట్రేటువారు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు
కాం నోటీసులు జారీచేయించిరి (1) సి.
కర్నూలు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి,
భారి సాహెబ్ గారు, కాంగ్రెసు సంఘా
గల లక్ష్యయ్యగారు. కర్నూలు మండల
ర్యదర్శి, (2) మేడం వెంకయ్య శెట్టి
, (3) సయ్యద్ మొహిదీన్ సాహెబ్
సం కార్యదర్శి (4) చార్లీ వువర్ సా

గారు, అద్యక్షులు. కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు,
తాము భజనలు సేవనచేదని ప్రత్యుత్తరము పంపిరి. యధా
ప్రకారముగా భజనలు అత్యధికోత్సాహముతో జరుగుచున్నది.
భజనచేయు ప్రతిభునపికిన్ని 144 వ నెక్సస్ క్రింద నోటీసులు
కావచ్చునని యూహించుచున్నాము.

18 వ తేదీన యీక్రింది 6 గురికి 144 వ నెక్సస్ ప్రకా
రము బహిరంగసభలలో నుపన్యసించుచుండదని కర్నూలు
తాలూకాలో డిప్టి మేజిస్ట్రేటువారు యుత్తరువులు జారీచేసిరి.

(1) బంధుల నారాయణమూర్తి బి. ఏ. బి. యల్ (2) చేరం
వెంకటేశ్వరరావుగారు. (3) పాలిమేర శేషయ్య శెట్టిగారు
(4) పిదోగు శివరామయ్యగారు (18 సంవత్సరముల బాటదూ.)
(5) రామార నరసింహయ్యగారు, కాంగ్రెసు కాశ్యాలయ
గుమాస్తా (6) వూరే హనుమాయమ్మగారు, (వూరే సుబ్బరావు
గారిభార్య.) ఇంకను 2 గురికి నోటీసులు సిద్ధముగానున్నది.
వారు వూరిలో లేకుండున జారీచేయుటకు పిలుచుకొనినది.

పత్తికొండతాలూకాలో ప్రచారము చేయుచున్న కోవెల
రంగాచార్యులకు యింకిద్దరికిన్ని, పత్తికొండ మేజిస్ట్రేటుగారు
144 వ నెక్సస్ ప్రకారము నోటీసు జారీచేయించినారు.

మద్యపాన నిరోధములపైనే కేసు.

గత ఏప్రిల్ 26 వ తేదీన ఒక తాగుబోతును కొట్టి
నారని, బొంతుల మోహిదీన్ సాహెబ్ గారివద్దను కొట్టమని
పోతాహము చేసి నారని, మేడం వెంకయ్య శెట్టిగారివద్దను,
తేబడినకేసులో యీ నెల 17 వ తేదీన డిప్టి మేజిస్ట్రేటుగారు
తీర్పుచెప్పిరి. మద్దాయిల సాక్షులయిన బం నారాయణమూర్తి
కం. వెంకటరత్నం పంతులు, జిల్లాకోర్టు స్టేడరు, శెట్టిగారు
నేరము జరిగినట్లు చెప్పేకాలములో తమవెంట బజా
రులో తిలకు స్వరాజ్యనిధికి చందాలు వసూలుచేయుచు వచ్చి
రన్న విషయము కోర్టువారు. నమ్మలేదు 10 మంది వర్తకులు
తమవద్ద వసూలుచేసిన కాలమును జ్ఞాపకముచుకొన్న విషయ
మును నమ్మలేదు. కాని ఫిర్యాగీ తన్ను వీపుమీద చెప్పితో
కొట్టి నారన్నమాట, అప్పుడు తానుధరించిన తెల్ల చొక్కాయ
మీద యేలాటిగుర్తు లేనట్లుచెప్పి, మేజిస్ట్రేటువారు సమ్మి
నాగ. కనుక మద్దాయిలకు చెరి 100 జుర్రానా విధించి
నారు. చెల్లించనియెడల మొహిదీన్ సాహెబ్ గారికి 3 నెలలు
కఠినశిక్షయు, వెంకయ్య శెట్టిగారికి 2 నెలలు కఠినశిక్షయు
విధించినారు. ఉభయులను 7 మాసములు శాంతికి భంగము
కలుగ జేయకుండునట్లు జామీను కోరిరి

శెట్టిగారిని తాను 2000 రూపాయలకున్న అంతమొత్త
మునకు యింకిద్దరు జామీనుదారులనున్న సాహెబ్ గారిని తాను
గింక శూపాయలకున్న వాకిద్దరు జామీన్దారులు అజేమొత్త
మునకు జామీ నియ్యవలసినట్లున్ను పుత్తరువు చేసిరి. మద్దాయి
లు అపీలు దాఖలు చేసిరి.

మితవాడప్రముఖులు 20-వ తేదీన సర్కారువారి దొడ్డి
స్వపదధులను తామొప్పుకోమని ప్రయత్నించే నిమిత్తమున్ను,
ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి యీపదధులను మానుకోమని
మనవి చేయుటకున్న బహిరంగసభ చేయబోవుచున్నారు.

వై. యం. సి. ఏ.

ఈనెల 22 వ తేదీన బీదలకు అన్నదానము చేయు
నిమిత్తము, పురభవనములో వై. యం. సి. ఏ. వారు, ప్రజలతో
అప్రోదకరముగా సంగతము, నాట్యము వగైరా ప్రదర్శించిరి.

క్రొత్త ప్రమాణశాసనము.

కొండరు మునిసిపల్ కాంసిలర్లు, ఈ క్రొత్త శాసనమును
మన శాసనసభలో చాల ఆతురముతో జారీచేయించి జారి
నిన్ని, ప్రజాభిప్రాయమునున్ను, లోకతోబోర్టుల అభిప్రాయము
లున్ను కోరకయే యంతర్వేగంగా యీ శాసనము చేయుటకు
యేలాటి అనసరమున్ను యుండలేదనిన్ని, తమఅసమ్మతిని తెలు
పుటకై, తమపదవులను వదలకో దలచుచున్నారని విను
చున్నాము.

తిలకు స్వరాజ్యనిధి:-ఈమధ్య నెల్లూరుమండల కాపులు
వివాహసమయము నవకాశముగా కల్పించుకొని 1912-0-0
వంతున స్వరాజ్యనిధికి చదివించినారని ఆంధ్రదేశమునకు తెలియ
పరచుకొంటిమి. వతీయు క్రొత్తగా కొండలు మహాసీయలు
విరాళము లొసంగిరి.—శ్రీయుత రేపాల సుందరరామ శెట్టి
గారు రు 700-0-0 రెండవ విరాళము. వీరు మొదట
రు 300-0-0 మొదటి విరాళముగా నొసగిరి. (2) శ్రీయుత
శిద్దవరపు నారాయణరెడ్డిగారు, రు 100-0-0 (3) అడ
పాల వెంకట నర్సారెడ్డిగారు రు 70-0-0 ను పంపిరి.

చిత్తూరుజిల్లా నగరియలకా చవరంబాక గ్రామమును
191-0-0, 191-0-0 తారీఖున మహాత్మునిపటముంచి వారియధ్య
క్షుక్రొంద, గాంధీవిశ్వాసయము స్థాపింపబడినది. తత్సమయంబు
న, మ. రా. రా. శ్రీ మానేని మునుసామి నాయనినవారు
సుమారు ఇరువదివందల రూప్యముల మడింపుచేయగ భూస్థితిని
విరాళముగా నొసంగిరి

కలకత్తా బెల్గుడేరులో 21 వ తేదీన రాజప్రతినిధి కార్య
నిర్వాహక సంఘసభ జరిగెను.

కాకినాడ

(స్వతంత్రతేజస్విని)

డిసెంబరు 22:— శ్రీయత సాంబమూర్తి, కేశవరపు కామరాజు, నిరోగి సుబ్బాచార్యగార్లమీద నీర్వుచెప్పినవిదప క్రి-ప్రా-కో. 108 వ నెక్స్ట్ ప్రకారము ఉత్తరువులు బారిపాం దిన శ్రీయత యిమ్మిల్లి జగ్గన్న కాశ్రీగారిని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పిలిపించెను. ఇగ్గి మన ఉన్న ఉత్తరువునకు గుమాస్తాచేత తెలుగున చెప్పించెను. ఏమి చెప్పతారు అంటే ఒక అగంట, పుర సరు యిప్పించవలసినదని కాశ్రీగారు కోరగా 12 గంటలకు విచారణచేయుటకు వీలైనది.

తీర్మా 12 గంటలకే కాశ్రీగారిని పిలిపించి సాక్షుల కొరకు ఇన్స్పెక్టరును అడిగివచ్చెను, అది అంతయవరము లేదు. నేను కొంచెము ఆలోచింప వలసి యున్నది. జామీను ఒకటి రెండుకోట్లలో యివ్వవచ్చును ఆగవలసినదని కాశ్రీగారు కోరిరి. అట్లు చేయుటకు వీలులేదని సాక్షులను కావించిరి. మొదటి సాక్షి వెల్లూరు పోలీసు పార్టుహండు సబ్ యిన్స్పెక్టరు, ఇ. రామచంద్రకాశ్రీగారు ఆయన 17-12-21 తేదీని యిక్కడ పురమందిర మోదానమన జగ్గన్న కాశ్రీగారి దిచ్చిన ఉపశ్వాసములను తాము క్లుప్తరీతిగానుండి వ్రాసికొన్నది పూర్తిగా వ్రాసినది చదివెను. రెండవ సాక్షి, కాకినాడ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు తానుకూడ ఆసభలోనుండి విన్నట్లు సాక్ష్యముచెప్పెను. మీటింగు అయిన తరువాత ఏలా ఉన్నట్లు కన్పించిన దని యడిగితే, ప్రస్తుత గవర్న మెంటువారియందు అనూయత గల్గించినదని చెప్పిరి. అనూయత అంటే అయిష్టము లేకయు ఆర్థికంగా నున్నదా, గంభీరముగా నున్నదా అని అడిగితే-గంభీరముగా నున్నదా చెప్పిరి.

మాడవసాక్షి కొత్తపేట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు నాన్ కో ఆపరేషను మూడెండు యివాద్య చాలా తీవ్రమైపోయినది నాన్ కో- ఆపరేషనువారు నవంబరు 20 వ తేదీని వచ్చినారు గొప్ప నాన్-కోమీటింగు ఫలితలలో అయినది. సుమారు 200 మంది జనులు ఉండిరి. జగ్గన్న కాశ్రీగారి నెలుగుడును. అని యిదిగముగా చెప్పి తాను వ్రాసికొన్న పాడిముక్కలు గల నోట్సుకు దానినుండి మిగుల విస్తరింపబడన ఇగ్గి మ రిపోర్టులను చదివెను. నవంబరు 20, 21 తేదీల సభలలో కాశ్రీగారి దిచ్చిన ఉపశ్వాసముల రిపోర్టులు.

నేను జనరల్ మాడవలేడికి వేసి మేజిస్ట్రేటు కాశ్రీగారిని ఆలోచింప వజరకావలసినదనియు ఈలోపున తనవర్తనము నందు జాగ్రత్తగా నుండవలసినదనియు (కాననతిరస్కారము బోధింపకుండను, కాంతికి భంగము కలిగించకుండను) చెప్పిరి. కాశ్రీగారు సభలలో ఉపశ్వాసము లివ్వకూడదనియు అని తెలిసికొనగరగా అట్టిఆటంకము లేదనియు ఊహితే జాగ్రత్తకు చెప్పినారనియు ఆయనకు మేజిస్ట్రేయర్ క్లాక్కును ప్రోసెక్యూటింగు యిన్స్పెక్టరును మేజిస్ట్రేటుయొక్క అభిప్రాయముగా తెలియజేసిరి.

తురుష్క-సంధి పరతులు.

రాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయములు.

నంగం దేశపు మహమ్మదీయ ప్రముఖులరాయ బారము కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— తురుష్క సంధిపరతుల కాశ్యమును గురించి మహమ్మదీయులకు తీవ్రభావములు గలవు అని చెప్పటకు/నంగం దేశపు మహమ్మదీయ ప్రముఖుల రాయ బారమొకటి నేటిదినము రాజప్రతినిధి గారి దర్జాటకు తెల్లెను. భారతీయులు, ముఖ్యముగ మహమ్మదీయులు విరోధానుసారంగాయును వరిపూర్వ రాజభక్తితో అంగ్లసామ్రాజ్యమునకు తోడ్పడిరి కాన న్యాాయము వనసంచితరుష్క సంధిపరతులను మార్చకతనని కోరుటకు వారికింత అధికారముగలదు భారతప్రభుత్వమువారు ఇప్పటికే ఈవిషయములో మహమ్మదీయుల పక్ష మరలించి చాల సహాయముచేసినందుకు భారత మహమ్మదీయులు కృతజ్ఞులుగాని సమస్యను సంప్రప్తికముగ పరిష్కరించవలసిన వాడు అనేపక్షింతున్నార అని ప్రతి నిధులు చెప్పిరి.

రాజప్రతినిధి గారి ప్రత్యుత్తరము.

మహమ్మదీయుల తీవ్రమగు అభిప్రాయములను నేను శుభార్థముగ గమనించితిని. వారియందు వాడు విశేష సానుభూతి గలను. నేను భారతదేశమునకు వచ్చిన తరువాతనుండి మహమ్మదీయులకు సంప్రప్తి గలగ వేయుటకు యత్నించుచుంటిని. భారత మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గురించి అంగ్ల ప్రభుత్వము

వారికి ఏలాటి సందియము లేదు. మహమ్మదీయుల నిజాభిప్రాయబలిమిని అంగ్లప్రభుత్వమునకు తెలుపుటయందు భారత ప్రభుత్వమువారు వెన్నును గాని నిర్లక్ష్యము చేయరు. ప్రభుత్వము వారికి తమయందు సానుభూతి గలదు గాని వ్యర్థమై సానుభూతికల వలన ఫలమేమి కలుగలేదని వారు తలచుచుండిరి.

భారత ప్రభుత్వము వారి శిఫారసులు వ్యర్థముగా బోలేదని మహమ్మదీయులు గుర్తించవలెను. భారతప్రభుత్వమువారి సూచనలనుగీతించబడుచున్నవి, అవిరకాలములోనే తురుష్క సమస్య సంప్రప్తికముగ బరిష్కారము గావచ్చుననియు భారత రాజ్యాంగ కార్యదర్శి నామకొలదిని ములక్రింతలు దెలిపెను. పరిశీలుటలున్నవి. సంధిత్వరహితమగుటని వాడు కోరుచున్నది. ప్రతిఫలము మనకు స్పష్టముగ గనబడక పోవచ్చును గాని మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములు వ్యర్థముగా బోవు వారకోకిన దంతయు జరుగక బోవచ్చును. 1920-సంవత్సరమున గావించబడిన సంధినియముములమారిపోవును అనేపక్షింపినదానిలో విశేష భాగ మొసంగబడునని మహమ్మదీయులు విశ్వసించ వచ్చును. అంగ్లప్రభుత్వము ఇస్లామతమునకు బలపర్చికోరించిన తలముట గొప్పపారబాటు. అనికెప్పి రాజప్రతినిధిగారు తమ ప్రత్యుత్తరమును నుగించిరి.

రాజప్రతినిధిగారు ఢిల్లీ వెళ్లుట.

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— రాజప్రతినిధిగారు, రీడింగు ప్రభుగారిలో గూడ ఈదినము రాత్రిపర్యేక తలుపులో నెక్కి ఢిల్లీకి బయలుదేరి వెళ్లిరి.

డాక్టరు అసిబీ నెంటుగారి హితము

ప్రభుత్వనిర్వహణధానమును వెక్కు రతితీక్రముగ నున్న దనియు, ఇది సరియైనవర్తన గాదనియు నధిక్షేపించుచున్నారు. గాంధీగారిపద్ధతి కోపముగలిగించునదిగ నున్నదనియు, కాన నోల్లంఘనవిధాన మరాజకము నొడగూర్చి మూఘలు, పోకిరిలు చెలరేగి సంఘమును పాడుచేయుదు రనియు నీయధిక్షేపించువారు మరచుచున్నారు. ప్రస్తుతప్రభుత్వమువారు దీని నంత సాగనిచ్చినచో వీరితంత్రాత ప్రభుత్వమునకు వచ్చు భారతీయుల చేతులలో కాంతచిత్తులై న్యాయ బద్ధులై న ప్రజల నుంచుటకు మారుగ నరాజకము ప్రబలజేసి దాని నాత్మ కార్యకారము వెట్టినవారగుదురు.

ఇంతే కాక యధికసంఖ్యాకులైయున్న కాంతచిత్తులైన పౌరులు తమ స్వాతంత్ర్యమును, ఆసిని కాపాడవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు మా కున్నది. క్రిందటిమాసములో నిట్టి కోరికలు ప్రభుత్వమువారి కనేకములు వచ్చియుండెను. ప్రభుత్వమువారు వీనిని నిర్లక్ష్యముచేయుటలరు. రాజప్రతినిధి గారే గాక ఆయన ప్రభుత్వసభ్యులందరూ నిర్లక్ష్యము చేయడం జేయుట కుత్సాహులైయున్నట్లాయన మొన్నటిరాయమున కిచ్చిన యుపన్యాసము లో మా చింపక బడినది. ఆయన చెప్పుచుండగ వినినవా రాయనముటల నమ్మితిరవలెను. స్వలాభాపేక్ష లేకపోయినను ఆయన నాహ్వనించిన మధ్య వర్తులకు జవాబు చెప్పుచు ప్రస్తుత యనహాయోధ్యమ విధానముయొక్క ఫలితముల బానినుండి తప్పించుకొనుట కొక మార్గము నూపించి యున్నాడు. కాంతిని స్థాపనము చేయుటకుగాను నిర్లక్ష్యధానము నాపుడత జేయుట కాయనయ, ప్రభుత్వసభ్యులు నంగీకరించు చున్నార గాని కాననాత్మికమ యి ము జేయుచున్నవా రేమియు బదులు పలుకకన్నార. కనుక నిప్పును వా ధ్యత యంతయు గాంధీగారి విశ్వాస, తపితర యనహాయోధ్యమకలంబులవిదన నున్నది. అంతేగాని ప్రజలనుపాడుటకెట్లుచుండుట పక్షి నేమియు సాగనీయ కండుటను ప్రభుత్వమువారుచూచుదు నారకుండవాలరు. వివిధాభిప్రాయాలైన మహమ్మదీయో-చర్యచేసి తనపద్ధతిని స్పష్టము చేయుటకు తగిన సమయమును గాంధీగారు పోగొట్టుకున్నార. జేకములో కాంతిస్థాపనము చేసి సంక్రమాభివృద్ధికి పీఠము గజేయగలిగియు మానినార. ఆయన కాననోల్లంఘనము, నిర్లక్ష్యములతో కోరుకొన్నార. ఇది రక్తధారాంతన, అరాజకమునకు నారణముగాగలదు. కక్షింతులైన ప్రభుత్వమువారు దయ నాయన చెప్పుకొను వానిని వి న ను తప్పింపింపి గాని ఆయన త్రోసిపుచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు విశిష్ట జేయుచున్న దానికధిక్షేపణ యధికము. గానే యున్నది గాని రాజప్రతినిధిగారు సమాధానముగొటకు జేయకగిన దంతయు జేసియున్నారని తెలిసికొనవలెను. ప్రస్తుతపు అల్లశిథిలో చచ్చు చేయుట కాయన నిరకరించినను, అనహాయవాదుల కిప్పటికైన బుద్ధి నడుపువడుమున సమాధా

నము చేయుటకు వీలుంచియే యున్నాడు. రాజప్రతినిధిగా రినిషయము నెంతయుదారునిధిలో గమనించిరో వర్ణించుట కష్టము. గాంధీగారుకూడ సంతకంపై నెక్కడు ఉదారముద్ధితో నాలోచింతురని నమ్ముచున్నాను. న్యాయమును క్రమమును నిలువజేయుటకు చక్రవర్తి రాజప్రతినిధిని నియమించియున్నారు. ఆయన తనపనిని విడిచివెట్టి కాంతికి భంగముకలుగ జేయుచున్న వానిచేతులలో వెట్టి వేళమాతను, మలబారును నాశ నముచేయుచున్న యల్లరివంటియల్లకుల పాలుజేయుచుని యెవరైన చెప్పగలరా? గాంధీగారు యధ్యమును సాగించుటే కోరుచున్నాడు. తనయాజ్ఞకు ప్రభుత్వమువారు రక్షియించవలెనని వెట్టికోరికలు గోడుచున్నాడు. గౌరవమైన సంధికి ఒప్పుకొనని ఫలిత మాయురతలపైనే పడుగాక. (న్యూఇండియా)

ఆర్యవైశ్య సమావేశము:—కార్యదర్శి కె. ఎస్

శుప్త గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు; సమావేశమును గూర్చి తప్పులు క్రికటింపబడుచున్నవి. సమావేశము భగవంతునికి ప్రార్థన, బారెయగీతములతో నారంభ మాయెను గాని రాజుగారి యాయరాలోగ్యములకై ప్రార్థనతో నారంభము కాలేదు. కార్యక్రమములో పేటలేని యొక్కమునలిమనిసి నేడిక వెనెక్కెను. ఆయన కొన్ని పద్యముల జదివెను. కాజుగారి పేరు వినినంతనే కేకలువెట్టిరి. ఆయన పద్యములూ పెను. సభికులు గాంధీమహాత్మాకీకై 'అనియగచిరి. రాజకీయ విషయము లధికముగ నుంజేనటలు యుద్ధము, కొందరావిషయముల మాటలాడబోగా యధ్యక్షుడు సరిచేయుచుండెను. ఆయనమాట నెవ్వరు నిరకరింపలేదు. సమావేశము జయప్రదముగజరిగెను. నివేదిక కొద్దిగా నెలువదగలదు.

వౌతావరణస్థితి

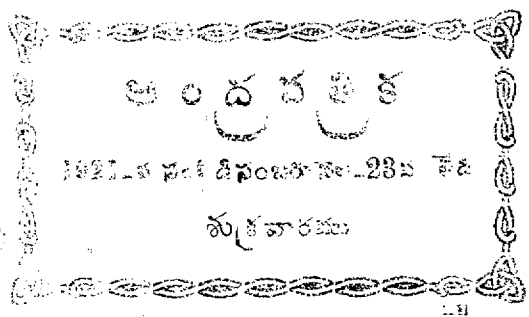
1921 నలదిసెంబరునెల 22-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత		అత్యధిక తేలిక		చంద్రమాన
	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో	గ్రా 24 గంటలలో	
గోపాలపూరు	86.9	62.8	...	89.90	48.91
నికాబుల్లూరు	82.8	62.6	...	29.50	85.48
కాకినాడ	81.2	61.8	...	89.86	87.15
బందరు	84.2	68.2	...	58.78	89.17
గుంటూరు	88.4	60.2	...	80.28	81.11
నెల్లూరు	85.6	65.1	...	84.81	83.71
మద్రాసు	85.4	65.9	...	47.75	47.82
హైదరాబాదు	88.6	56.2	...	26.50	30.49
అనంతపురము	88.0	56.1	...	27.95	28.88
బళ్లారి	98.8	60.7	...	26.70	19.72
కర్నూలు	90.0	57.6	...	17.88	25.47
కడప	88.0	60.4	...	86.78	30.20
రెంగుళూరు	82.5	52.7	...	85.21	84.06
కోయలూరు	86.4	58.8	...	18.00	20.56
బెల్లూరు	95.8	68.6	...	42.12	89.79
నెలమ	88.4	56.9	...	45.96	88.14

పశ్చిమతీరమునందు మైనూరు, సర్కారులందును వాతావరణమునందు మారులు స్వల్పము. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తగ్గెను. అన్నిప్రదేశములందును మామూలుకంటె స్వల్పముగా తక్కువగ నున్నది. తక్కువ దత్తమండలములలో మధ్యమార్గము మామూలుగ నున్నది. మిగిలినప్రదేశములలో మొత్తముమీద స్వల్పముగా తక్కువగ నున్నది. పశ్చిమ తీరమునకప్పు అన్నిప్రదేశములందును పగటివేడి వామాయూని ఎక్కువగనే యున్నది. వజ్జిభాగమున రాత్రి వేడిమి వామాయూని కొంచెము తక్కువగ నున్నది. ఉత్తరభాగమున స్వల్పముగ తక్కువగ నున్నది. పశ్చిమతీరము, దత్తమండలములు దక్కననందు కొన్ని ప్రాంతములందును వాయువునం దార్ద్రత కొంచె మెక్కువగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తక్కువగ నున్నది. బొంబాయిసర్కారులలో అకాశము నిర్మలముగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములలో మొత్తముమీద స్వల్పముగా మేఘములు గలవు. వర్షము లేదు.

వాతావరణము బాగుగనే యుండును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రా

ఏమిచేసెదరు?

(1)

రాజప్రతినిధిగారియొద్దకు వెడలిన రాయబారుల కోర్కె విఫలమయ్యెనని నిన్నటిదినము తెలిసియుంటిమి. మితవాదుల హితమునయినను కొనసాగించుటకు రీడింగు ప్రభువు బూనక, ఏమయినను నిర్బంధవిధానము కొనసాగక తన్నదని ప్రకటించెను. తను యభిప్రాయమేగాక, ఇండియా ప్రభుత్వ నిర్ణయలందర యభిప్రాయమిదియేనని జెప్పెను. ప్రాంతవశాననభయందును, ప్రేటు కొన్నిసభయందును, రాండుచేబిలు సమావేశముగూర్చి చర్చించుటకు తీర్మానము లంపటయెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము సయితము స్పష్టముగ తెలిసియుండగ, ఈ తీర్మానముల నలన ప్రయోజనముండదనుట నిశ్చయము. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈతరున నభిప్రాయ మొసగుచుండ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు నిర్బంధవిధానమును సడలించుట జరుగదు. శాసనసభలవలన నుపయోగ మేమియు నుండదు. మద్రాసు శాసనసభలో డి. బి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు క్రిమినలు లా సభరణచట్టముగూర్చి చర్చజరిగింపగోరగ, అందుకు సభ్యులు సమ్మతించరయిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో నివిషయముగూర్చి చర్చించుటకు శాసనసభను సమావేశపరచ వలయునని మితవాదులకు పండిత గోకర్ నాథ మిత్రగారు గోరగ, సవర్ణులుగారు అందులకు నిరాకరించిరి. వంగదేశ శాసనసభలో సభ్యులు కొందరు ప్రసంగముజేసిరి గాని, వాగ్వియముకన్న ఫలితమేమియు గలుగలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రస్తుతపద్ధతినే ప్రభుత్వమువారు యభేద్యగ కొనసాగించెదరనుటకు సందియములేదు. రాయబారులును వారి పక్షము వారును ఇప్పుడేమిచేసెదరు? ఈ ప్రశ్నకు దేశమడగక మానదు. వారి ప్రత్యుత్తరముకొరకు ప్రజలు నిరీక్షించుచుందురు.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిక నయినను సహకారమువలన ప్రయోజన రాహిత్యమును గ్రహించి కాంగ్రెసుపక్షము వారితో చేతులు గలుపుట సంభావ్యము. మాలవ్యాగారు సహాయ నిరాకరణోద్యమము నందు గాంధీమహాత్మునితో కలసి బనిచేయనందులకు, దేశమంతయు విచారించుచున్నది. మహాత్ముడు మిగుల విచారించుచున్నాడు. మాలవ్యాగారిని దేశమంతయు గౌరవించుచున్నది. వారి స్వార్థత్యాగము, ఆడంబరహితమును జీవితము, సంతతి కార్యదీక్ష తీర్పుల, గాఢముగ దేశభక్తి వారు సంపాదించిన గౌరవాధిక్యమునకు ముఖ్య కారణము. అట్టి నాయకుని సేవను స్వరాజ్యసిద్ధి కుపయోగించుకొనుటకు, దేశ మాతృభూమి జూపుచున్నది. మాలవ్యాగారు, రీడింగు ప్రభువుగారికి దేశస్థితిని ఎదుటపరచుటకు, ఏకేవశ్యమేని సలిపిరి. సందర్శనములలో వారికి హితము నొసగిరి. గాంధీమహాత్మునితో సంప్రదింపు కలుగజేసిరి. తుదికు దేశమంతయు నిర్బంధములచే కల్లోల పూరితమై యున్న తరుణమున, కలకత్తాకు

కరవిడి చెప్పదగిన హితమును చెప్పిరి. కాని, అధికారవర్గపు హితము ముందర, మాలవ్యాగారి హితవాక్యములు రాజప్రతినిధి చేతుల జొరలేదు. ఇట్టి సందర్భమున, మాలవ్యాగారు ప్రవాకుమహోదయ జేరి వారి కష్టములములలో పాల్గొని స్వరాజ్యసిద్ధికి పాటుబడుట ధర్మముగాదా? సందర్భములు బాగుగ గోచరింపక, ఇంకను కొంత యాశ మిగిలియున్నపుడు మాలవ్యాగారు రెండు ఘోషించినను, సందియము లన్నియు మబ్బు వీడి నటుల తొలగిపోయియుండ ఇంకను వెనుకాడుట భావ్యము గానేరదు. మాలవ్యాగారుంటుంబడునందు సయితము నిర్బంధములు ప్రయోగింపబడుచుండ, వారికి నిజము తెలిసి రావచ్చును. మాలవ్యాగారి తరుణమున సందియములకు పోడ్రోలి, మహాత్మునితో కలసి కృషిచేయెదరని దేశము నిరీక్షించుచుండును. ప్రజల మనోరథమును, మాలవ్యాగారి జేర్చెదరు గాక.

రాయబారులలో సర్వత్రా చంద్ర శే, సర్ ఎ ఛాదరీగార్లు, ఇంతకుపూర్వము ప్రకటించిన విజ్ఞాపనలో నిర్బంధ విధానమును ప్రభుత్వమువారు నిరసించి, రాండుచేబిలు సమావేశమును సమకూర్చునో తామును కాంగ్రెసుపక్షమువారితో చేతుల గలిపెదమనియు, ఇదివరకున్న విభేదములను వెనుకకు బెట్టెదమనియు, వాగ్దానము జేసియుండిరి. వారిపుడు ఆ వాగ్దానమును నెలవేర్చుట ధర్మము. ఏ రిజువుతోపాటు కలకత్తా మితవాదులనేకు లీ మార్గము నవలంబించెదరని యాహింసవచ్చును ఏ రిజువునకు తమ వాగ్దానముల నంతవరకు చెల్లించెదరో యని దేశమెదురు జూచుచున్నది. తక్కింకల రాయబారుల సంగతి అంతగ తెలియదు. వీరిలో పలువురు శాసనసభ్యులు గలరు. వీరి కంకను సంస్కరణము లందును, సహకారమునందును విశ్వాసమున్నదో లేదో తెలియదు. విశ్వాసము లేకున్నచో సులభ సాధ్యముగ శాసనసభ త్యాజ్యమునకు వీరు వెంటనే గడంగవలయును. యస్, శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పినటుల, మితవాదులందరును ప్రస్తుత స్థితి జూచి యైనను శాసన సభలను త్యజించి, మంత్రిపదవులను వదలివైచి, కాంగ్రెసు క్రిక సంగీకరించి, శుద్ధస్వదేశ ప్రభుత్వముబూని, జాతీయ విద్య, మద్యపాననిషేధము మొదలగు కార్యముల నిమిత్తము పాటుబడుట సులభము. ఇంతమాత్రమయినను, మాతృదేశోద్ధరణకు వీరి సమయమున గడంగి జాలని యెడల, తమ ధర్మమును పూర్తిగ విడనాడినవారయ్యెదరు. బొంబాయి కాంగ్రెసు సభ కిదివర కధ్యక్షత వహించిన, సయ్యదు హసేను ఇమాముగారు రాయబారులలో నొకరుగ నున్నారు. వీరు తమ అత్యగౌరవమును కాపాడుకొనుటకు కాంగ్రెసు పక్షమును వహించి, పాటుబడుట ధర్మము.

అనిబిసెంటుగారు మాత్రము తమ యభిప్రాయమును నిన్నటిదినము న్యాయుండియా క్షత్రికకు తంతిమూలకమున తెలియ జేసెను. బిసెంటుగారు రాయబారులతో పాటు రాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించుటయగాక, అదినముననే ప్రత్యేకముగ వారితో సంప్రదించియుండిరి. రాయబారులకు పూర్వము తెలిపిన యభిప్రాయమున, బిసెంటుగారు నిర్బంధవిధాన సంగీకరించి, దానిని తొలగించి రాండుచేబిలు సమావేశమును ఏర్పాటు జేయుట అవశ్యకమని గోరెను. రాజప్రతినిధి సందర్శనమునవిమ్మట బిసెంటుగారి యభిప్రాయము మారినోయెను. ఆమె ఎప్పుటి యభిప్రాయమునే నిన్నటి న్యాయుండియా క్షత్రిక కంపెనది. రాజప్రతినిధిగారి హేతువాదము ఆమెకు నచ్చెను.

గాంధీవిధానమును ప్రభుత్వమువారు కొనసాగనిచ్చుచో, ఎట్టి యవరోధములు వాటిల్లునో ఆమె సూచించెను. రాజప్రతినిధిగారు, ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యులును నిర్బంధములు లేకుండుటకు ఎంతయు బ్రయత్నించెదరు. ప్రస్తుత భాధ్యత మంతయు గాంధీపై నకు వారి యకుచులపై నకు నిలిచియుండునట. రాజప్రతినిధిగారు చూపిన బౌద్ధార్య స్వభావమును బిసెంటుగారు కీర్తించుచు, గాంధీ కూడ ఆచార్యము నవలంబింపవలయునని గోరుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారు సంతికి మార్గము జూపిరటులను, గాంధీగారు రక్షించుచున్నటులను, నిరాకరణ ఫలితము గాంధీ శిరముపై నిలచియుండుననియు, బిసెంటుగారు వ్రాయుచు తమ కడుపు మంటకు తీర్పుగొనెను. ఈమె హేతువాదము ఎంత యసంబద్ధమయినదో చదువరు లూహింప గలుగుదురు.

చార్లెస్ మునకు తావులేని శాంతిపద్ధతుల ననుసరించి భారతజాతి స్వయంవ్యక్తిత్వము సూచించుటకు ప్రయత్నించుట సలుపుచున్నది. రాటుములను నెలకొల్పి న్యాయపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నది స్వదేశవస్త్ర నిర్మాణమునకు గడంగుచున్నది. జాతీయవిద్యను ప్రోత్సహ పరచుచున్నది. పంచాయతుల స్థాపనకు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నది. మద్యపానమును తగ్గించి పాలిసెన్సెస్ వ్యాపకమునకు పూచుచున్నది. ఇట్టి మార్గములద్వారా, జాతీయస్వతంత్రీని విజృంభింపజేయుచున్నది. ఈపని కొనసాగుటకు జాతీయ సేవక వర్గమును ఏర్పరుచుచున్నది. ఏ కార్యమునకు భారత జాతిగడంగినను, అహింసనే ప్రధానధర్మముగ గైకొనుచున్నది. ఈధర్మమే సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ప్రాణము. ధర్మబద్ధముగ జరుగుచున్న నీపనులలో దేనిని వదలివేయవలయునో రీడింగు ప్రభువుగారుగాని, బిసెంటుగారు గాని జెప్పజాలకున్నారు. వీనిలో నన్ని యంతములును, నన్ని పక్షముల వారును అవలంబించదగిన వేగాని వేరు గావు. ఏని నవలంబించుటచే, భారతీయులకు స్వతంత్రీహెచ్చి, ఆత్మబలము పెంపొంది, ఐకమత్యము బలపడి, అధికారవర్గ బలము తగ్గి స్వరాజ్యసిద్ధి తన్మూలమున చేరువకువచ్చునో, సహాయనిరాకరణవలంబులకు నిరసించిగాని, శిక్షించిగాని లాభమేముండును? వారి శక్తిసామర్థ్యములకు ప్రభుత్వమువారు సంతోషించుట న్యాయముగ నుండును. నిరపరాధ నిరోధమువలన వారు జూరగలిగిన యదృష్ట ఫలితమునకు వారినభినందింపవలసియుండును. నిరాకరణోద్యమము శాంతిమార్గముల నవలంబించునంతవరకు, తాము జోక్యము గలుగజేసికొనమని వాగ్దానముజేసిన రీడింగు ప్రభువుగారు, అది బలపడుట గాంచి దానినడగ్రోక్క బూనుట వింతగ నుండకమానదు. దేశము దుర్భరస్థితియందున్నపుడు, యవరాజగమనము నేర్పాటుజేయుటచే ప్రజలు స్వాగత మొసగుటకు ఏలు లేకయుండగ, అందులకు వారిని దండించెదమనుట పటిన్యాయమో గ్రహింపవచ్చును. ప్రతేచ్ఛను తృణీకరించి, దేశమునందు అశాంతిని పెంపెంచుచున్న భాధ్యత ప్రభుత్వముపై గలదుగాని, గాంధీ మహాత్మునిపై గాని నిరాకరణవాదులపై గాని ఎంతమాత్రముండనేరదు. ప్రస్తుత నిర్బంధములను దైవదత్తములుగ భావించి, ఈవ్యగారి, కోపముగాని బూనక, అహింసామార్గమున దేశము పాటుబడుచో, అనతి కాలములో స్వరాజ్య స్థాపనము జరుగుట నిశ్చయము. రీడింగు ప్రభువుగారి నాయమును దేశము చిరకాలము జ్ఞాపక ముంచుకొనగలదు.

యవరాజగమనము: పాటలీపుత్రము

యవరాజగమన సమయమున, పాటలీపుత్ర నగరము హరతాళమును సంపూర్ణముగ నవలంబించెనని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. బండ్ల వాండ్రును, కూలీలునుగూడ వనులను మాని వైచిరి. క్రథానకట్టణములలో క్రజలిలుల తమ యసమృతి జూపుటకు, ఎవరో భయపెట్టుట కారణమని భావించుటకన్న వికరీతపు టూహ ఇంకొక టుండబోదు. ప్రజల హృదయములలో నసమృతి భావములేనిది, ఇతరులు ప్రోద్బలపరుచుట యసంభవము. జేశనిజస్థితి నిందుమూలమున గ్రహించవచ్చును. ప్రజాశయ వరిష్కారమునకు ప్రభుత్వము పూనుకొనుచో, ప్రస్తుతవిషమస్థితి తొలగిపోవును. మూలకారణమును తొలగింపక, బాహ్యచిహ్నములను రూపుమాప నెత్తించుటచే, అశాంతి మరింత హెచ్చుచున్నది. హరతాళ మెక్కడ వ్యాప్తిగాంచుచున్నది. నాయకుల నిర్బంధమువలన, సంయుక్తరాష్ట్రములలో హరతాళము తగ్గుటకుమారుగ మరింత హెచ్చుచు. బీహారునందును అటులనే జరిగెను. కలకత్తాలో నెటులుండనో జెప్ప నక్కరలేదు. నిర్బంధములు ప్రయోజనహీనములయ్యెనని దెలుపుటకు, వేరు నిదర్శనములతో బనియేమి?

గోదావరి నాయకులు

శ్రీయుత బుజును సాంబమూర్తి, కేశవరపు కామరాజగార్లు సెక్యూరిటీ నిచ్చుటకు నిరాకరింపగ, వారికి చెరియొక సంవత్సరము విడి ఖయిదుశిక్ష విధింపబడెనని, నిన్నటి దినము ప్రచురింపబడెను. గోదావరిమండలము, తన స్వేచ్ఛము గనుబటచుచు, ఉద్యమాభివృద్ధి కెంతయు తోడ్పడి, ఆంధ్రదేశ కృతజ్ఞతకు పాత్రమగుచున్నది. బులుసు సాంబమూర్తిగారు స్వార్థరహితముగ గోదావరిమండలమున సేవపురుషుని కృషి మిగుల ప్రశంసార్హము. ప్రజలు అహింసా ధర్మమును వినువక ఎట్టి కష్ట సమయములందయినను నిగ్రహము బూనవలయునని సాంబమూర్తిగారు ప్రబోధించుచు, శాంతిని కాపాడుచుండిరి. అట్టివారినుండి బామిన కొరుటయు వారిని కారాగృహమునకు బంపుటయు వింత గాదు. వీరై నిదివరకొక మార్టిచర్యదీసికొనబడెనుగాని, అది నిలువకబోయెను. గోదావరి నాయకుల నిర్బంధము, ప్రజలు వారి ననుకరించుట కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలిగించి, సర్వర జేశాభీష్టసిద్ధికి తోడ్పడునని భావించవలయును.

క్రొత్తచిహ్నము

అమెరికాలో డాలరు నాణెముపై క్రొత్త చిహ్నమును ఉంచెదరట. శాంతిసూచకమగు ఆలిపు చెట్టుశాఖను, సూత్రయుగసూచక మగు ప్రాతఃకాలసూర్యుని, చిత్రించెదరు. అమెరికా వారి ఆశయము ఉత్కృష్టమయినదేగాని, డాలరు చిహ్నము ననుసరించి, పాశ్చాత్యప్రపంచము శాంతిని కాపాడునా? ఇంగ్లండు ప్రాప్ను జపాను అమెరికాలకు జరిగిన క్రొత్తసంధి అట్టియూహా కవశాశమిచ్చుటలేదు. వైసాజేశము, ఇదివరకువలె రెండు దేశముల మధ్యకన్న నికముండు నాల్గు దేశముల మధ్య పడి నలుగ వలసి వచ్చును. వాషింగ్టన్ సమావేశమువలన, ఎక్కుడు లాభము గలిగినటులు దోచును. మరల యూరపియను సమావేశ మొకటి జనవరిలో జరు

గునట. పాశ్చాత్యులహృదయము మారనిది ఎన్ని సమావేశముల గావించినను ఎన్ని చిహ్నముల దాల్చినను ప్రయోజనముండదు.

అనంతరము

రాజకీయధిగారిలో సంక్రమించిన అనంతరముగూడ, మాలవ్యాగారు సంధికొరకై క్రయత్నించుచున్నటులు, తంతివార్తయొకటిదెలుపుచున్నది. వీరు మరల చిత్రరంజనదాసుగారిని కలసికొని, ఇతర నిరాకరణోద్యమ నాయకులతోను ముచ్చటించిరట. నాయకులుగూడ, గాంధీవంశీన తంతివార్త ననుసరించి సంధినియమములను తయారు జేసిరట. మాలవ్యాగారి నియమములను ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకు కోరబడిరట. లా, ఆర్డరు, తప్ప వేరొకసంగతిని చెప్పినట్టెని రీడింగుప్రభువు, మాలవ్యాగారి సమాధానప్రయత్నములకు మరల నెడబడెదనని యూహించ నవకాశములేదు. మాలవ్యాగారి సమ్మకము మాత్రము అసాధారణముగ నున్నది.

వ్యర్థప్రయత్నము

“న్యాయదీపికా” విమర్శనములకు ప్రత్యుత్తరమొసగుట సామాన్యముగ వ్యర్థప్రయత్నము. ఈ నెల 20 తేది మంగళవారపు ఆంధ్రపత్రికలో ప్రస్తుత స్థితి యను శీర్షిక క్రింద, “బెంగాలు గవర్నరు గు రొనాల్డుషే క్రభువుమాత్రము, వంగదేశ శాసన సభయం దిచ్చిన యువన్యాసమునందు, వెయికిటికన్న కొంతవడి తగ్గి మాటలాడిరి” యని వ్రాయబడెను. కొంతవడి యనిన, కొంతవరకు అను నర్థముతో వ్రాయబడెను గాని, కొంతవడి యనిన కొంతవేగ మను నర్థముతో గాదు. వేగ మను నర్థము నైకొని, న్యాయదీపిక విమర్శించి యుండుటచే, ఈసంగతిని తెలుపరచుట యవసర మయ్యెను. మిగిలిన గోదాగర్భితమగు హేళన లకు జవాబిచ్చుట అనగత్యము. అందలి యసం దర్భములు చూచినంతనే పొడగట్టును.

పేరేమి :

హిందూదేశమున నిర్బంధముని జెప్పదగిన దేదియు జరుగుట లేదని, మాంటాగూగారు కామన్సునభ్యో దలిపిరి. అటులగుచో దీనినేమని పిలువవలయునో తెలియకున్నది. ఇంతటినిష్పాధమును జేశమిదివర కనుభవించ లేదను నభిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించియున్నది. అందుచే ప్రస్తుతపద్ధతిని నిర్బంధపద్ధతికన్న నెక్కుడు ప్రీతమని జెప్పవచ్చును. దీనికి మరియొక పేరేమయిన మాంటాగూగారు సూచించెదరేమో చూడవలయును. అటుల సూచించుచో, ఆపేరునే పిలువవచ్చును.

ప్రతిష్ఠంబనసిద్ధాంతము

శాసనసభలలో జేశ, ప్రతిష్ఠంబనముల నవలంబించవలయునని, మహారాష్ట్ర ప్రముఖులు కొందరు తెలిపెడి వాదమును ఖండించుచు, నాగపుర మునందు జరిగిన ప్రజల బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమ స్ఫూలమునందును కార్యక్రమమునందును, విశ్వాసము సూచించబడెను. మహారాష్ట్రదేశము మొత్తము మీద కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు భిన్నముగ నుండదని, స్పష్టపడుచున్నది.

బాబు భగవాన్ దాసుగారు

బాబు భగవాన్ దాసుగారు సంవత్సరపు ఖయిదుశిక్షను పొందిరి. వీరు స్వస్థిధులగు తత్వ శాస్త్రజ్ఞులు. బిసెంటుగారితో కలసి దివ్యజ్ఞాన

సమాజ మతముకొరకు తమ జీవితమును ధారబోసిరి. శైలిలు హిందూకాలేజికొరకు విశేష కృషిసలిపిరి. ఇట్టి మహామహులు కారాగృహముల నలంకరించుచుండ, వాని కవిత్వసూర్తి సందియ ముండనా?

ఇండిపెండెంటు పత్రిక

ఈ పత్రికను అచ్చులో ప్రచురించుటకు వీలులేక బోవుటచే, దేశాయిగారు వ్రాతప్రతిని ప్రచురించినది, వార్తయందుగలదు. దీని నయినను అధికారులు కొనసాగనిచ్చెదరని పత్రికా నిర్వాహకులు నమ్ముటలేదు.

జాతీయసభాయాత్ర

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

భారతజాతీయ మహాసభాయాత్ర ధనుర్మాసోత్సవములందు ప్రధానోత్సవమైనది. ధనుర్మాసోత్సవములను నాట్యము పూర్వకమునం దాంధ్రించినపు డీ మహోత్సవస్వభావమును సంపర్కించియుండదు. ధనుర్మాసము భారతీయులకు పుణ్య మాసము. ధనుర్మాసమునందు దేవాలయములందు నిత్యాభిషేకములను నిత్యోత్సవములను జరుగుచుండును. మేళతాళములతో నరుణోదయ సమయమునను బిందెత్తరములను దెచ్చి యభిషేకమును జేయుదురు. దేశభంబులందు దివ్యోదయములను గుడాన్నములను ఫలహారములను నొసంగి భక్తుల హృదయములకును కడుపులకును సుఖకాంతలను గలుగజేయుచు నాదాల గోపాలమును భక్తి పరవశులను జేయుచుండును. భజన పరులు శ్రీహరి నామ సంకీర్తనమును జేయుచు దండపాణుల భయమును మఱచియుండును. ఈ మహోత్సవ సమయముననే ఈ పుణ్యమాసముననే ఈ ముక్తికాలముననే జాతీయ మోక్షమున కేర్పడిన జాతీయమహాసభ గూడుటచుండును మహాప్రయోజనమును గల్పించుట భగవత్సంకల్పము. దక్షిణాయనము పోయి యుత్తరాయణము ప్రవేశించుప్పటికి సర్వద్వారములు వీడి భక్తులకు మోక్షప్రవేశమును జేయునని వేద శాస్త్రీహాసములు బోధించుచున్నవి. ఆబోధ కనురూపమును భారతీయ నాయకులు ధనుర్మాసమునందు జాతీయయాత్రను జేయుచు జాతీయమోక్షమునకు మార్గదర్శకులగుచుండి విధములు భారత జాతీయమహాసభాయాత్రను విశేషము చేయుచున్నది జాతీయ సభా యాత్రకులను మార్గములందు ఫలహారములతోను జయ జయ ధ్యానములతోను సత్కరించుచు వారికి స్వాగతం బు నొసంగుట యాచారమైనది. స్వాగత సత్కారాచారమునందును కాలానుసంజ్యముగ మార్పులు గలుగుచున్నవి.

* * * * * ఇరువదేడడు బూర్వము ప్రజలస్వాగత భావమంతయును సాతీభ్యప్రవాసమునందే వినియోగపడుచుండెడిది. దివాన్ బహద్దరు గుత్తి కేశవశిల్లగారు చెన్నపురి యాత్రకులకు గుత్తి యంబును గంటకలుగండును రాయచూరునందును సాతీభ్యమొన గుండుండెడివారు, కాని ఇటీవల మితవాదపక్షము ప్రావ్యాణేతర పక్షము ఏర్పడిన తరువాతను నీ యలవాటు తప్పిపోయినది. ఇప్పుడు జాతీయవాదులు జార్జి చక్రవర్తిగారి ధర్మసత్యములందు విందులను సులభముగ బొందుచున్నపు డీసత్కారమును యాత్రకుల కనవలమైనది. ఆ తీర్థ సత్కారము సంకుచితమైనను గౌరవసత్కారము దేశమునందంశము వికసించినది. యువజనులు భాదీబట్టలను ధరించుచు స్టేషనులందు నాయకులను గంపర్కించి దండప్రజామంబుల నావరించి సంతుష్ట హృదయులై పోవుచుండును. పూర్వము కేవలము ఫలహార సత్కారముతో దనివొండెడు ప్రజల తాత్పర్యములను చేయుచు సత్కరించుటకు బూతుకొను చున్నారు. ధూపవీప నైవేద్యములతో విరాళిలైడి మత్సరేవామందిర మిపుడు భక్తజనులు భక్తి రసామృత పూరితమై విరాజిల్లుచున్నది. బాహ్యసాధనములతో సంతృప్తి బొందెడి భక్తహృదయము లాంతరంగిక సాధనము నాత్మవిమోచనమున కలంబించుచున్నది. గురువులు భక్తులు మోక్షమున కాంతరంగిక సాధనమును బూని నపుడు మోక్షము ప్రత్యక్షమైనదని విశవసుగు చున్నది.

* * * * *

చెన్నై ప్రెస్ బ్యూరోలో నేనును బుధవారము బొంబాయి మొయిలుబండియందు భారతబాతీయ సాంవత్సరిక యాత్రను జేయుటకు బయలుదేరితిని. శ్రీయుత ప్రకాశముగారు గజ్జె రంగ యన్త్రాయుడుగారు నాగేశ్వరరావుగారు చెన్నై ప్రెస్ బ్యూరోలో ఆంధ్ర ప్రతినిధులుగ బయలుదేరిరి. ద్రవిడసోదరులను జాలమంది ట్రేలుబండియందు గలుసుకొనిరి. శ్రీమాజ్జికమూరి రంగయ్యంగారు సత్యనూత్రిగారు సయ్యయ్యయ్యరాజుసాహెబుగారు యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నేలం విజయరావుచార్యులుగారు గోపాల మూసంగారు మొదలగు సాంబతులు యాత్రను జేయుటకు బయలుదేరిరి. తేజిగుంటద్వారము దొరస్వామయ్యంగారు కాజగోపాలాచార్యులుగారు మొదలగు చిత్తూరుసోదరులు గలుసుకొనిరి. రామచంద్రయ్య శ్రీయ్యతవిజయరావుచార్యులుగారుకలసుకొనిరి. అధికారవర్గమవలంబించిన నిర్బంధవిధానము బాతీయ ప్రెస్ మును చేరదీసి యుద్ధమునకు సిద్ధముచేయుచున్న విధమును యాత్రకుల ప్రయాణము విశదము చేయుచున్నది. గూఢచారులు మొదటినుండియును పేరులను వ్రాసుకొనుచునే బండియందు దేశ రుగలతోను రైదుచుండిరి. అధికారులనిరపరాధుల కేలశ్రమనుగలుగజేయుచున్నప్పుడు ప్రయాణములను గలగ జేయుచున్నా రో తెలియకున్నది. గూఢచారులకు గుర్తింపుట యొక్కతము అడిగి తెలిసికొనుటకు సిగ్గు. నిద్రపోవలసినను నానుటలను దేశబంధువులను వెంటనంటుట కష్టము. ఈ వృధాశ్రమలను నెవరికిని లాభము గలుగదు. యాత్రకులు రహస్యములేకను నిర్భయముగ వారి గవ్యస్థానమును వెలుపుచున్న ప్రదర్శకారులు వారి ప్రాతపద్ధతుల నిపుడైనను వివరించుట యజిత్తుగాదా? మహాజనులు నిర్భయముగ శ్రీకృష్ణశస్త్ర స్థానములకు బోవుచున్నపుడు గూఢచారుల యవసరమును దీరినది. అధికారులకు మాత్రము వారి నిర్బంధ విధానములందు విశ్వాసము పోయియుంటులు గనుపించదు. గూఢచారు తెలులు ప్రవర్తించినను బాతీయ భక్తులు స్వరాష్ట్ర బోసీలను ముతక బట్టలను ధరించుచు బాతీయ గాత్రులను ట్రేజులందు దళింపించుచు బాతీయ మోక్షబోధామును బిహ్వనమును విశదము చేయుచుండిరి. అధికారు లకలంబించుచున్న యాత్రార్థమైన నిర్బంధవిధాన మన్ని పక్షములవారిని గూడ దియించుచు విధమును చెన్నై ప్రెస్ బ్యూరోలో యాత్ర విశదము చేయుచున్నది. ఇంతవరకును మూకభావమును వహించిన సత్య నూత్రి గారు వారి వాగ్వివాదములతో యాత్రకుల కానందమును గలుగ జేయుటకు వెనుకబడుచున్నారు. సంధిగస్థితియందున్న కమ్రూరి రంగయ్యగారును వారి యనుచరులును బయలుదేరిరి. కాననోల్లంఘనమునందు శంకరభావమును గలిగిన విజయరావుచార్యులుగారు వేంచేయుచున్నారు. నవజీవన ప్రకాశకులైన కృష్ణస్వామి శర్మగారు ప్రభువులు వెదలుచున్నారు. ఆచార్యబాబు మిత్రమందిరము నందు గాంధీమహాత్ముని జన్మస్థానమును చిత్రరంజన బానుగారి యధ్వర్యమునం దన్ని పక్షముల వారును నేకమై బాతీయమోక్షమును నిర్ణయించుదురని యాత్రకుల స్వభావ స్వభూష సంకల్పములు విశదము చేయుచున్నవి. ట్రేలుబండి వాడిని సమాపించియున్న నా మొదటి యాత్రమును విరమించుచున్నాను.

పూనాలో మద్యపాన నిరసనము

కంటోనుమొలకొను నగరమునందు సారకుకాణముల ద్వారా వలంటీరుల బోధ నామహాత్రముగా నున్నది. ప్రతినెలము మద్యపానము 1 గంటకు ఏకొక్క రుకాణమునకు ముగ్గురు పురుషుల వచ్చెదరు. వారిని పోలీసువారు తీసికొనిపోయెదరు. అగోజుకు వరల నెవరునురారు. మరునాడు వారికి జుక్కానా వేయబడును. వారిలో చాలమంది జుక్కానా చెల్లించరు. వారికి చరూణ్ణి వారంట్టియ్యబడును. ఇట్లు 21 మంది కియ్యబడిన.

గూరతులో వార శాలల ప్రభుత్వమువారు

వశ కడుచుకొనుట

ఈసందర్భమున డి. జే. పటేలుగారు ప్రత్యేకముగా బాంధ్రానుండి గూరతుకు వచ్చి 19 వ తేదీని జరిగినసభలో సుప్రసిద్ధ సంపాదక టే. 5000 రూపాయలు వసూలయ్యెను. బాతీయపాతశాలలను పెట్టుటకు లొంగిపోయింది తమ భవనముల నిచ్చివేసిరి. ప్రభుత్వపాతశాలలను విద్యార్థులు బాతీయపాతశాలలలో చేరవలెనని తీర్మానములు చేయబడిన. మ్యాగిని పోలీటీహారు బాతీయవిద్యార్థులనునకు 15 వేల కొక చెక్కును 25 వేల కొక చెక్కును యిచ్చిరి. యింటియలు బాంకువారు 15 వేల నిచ్చిరి గాని నెంటుబాంకువారు చెక్కును నిరాకరించిరి. ప్రాథమికపాతశాలలకు 50 వేల నియ్యవలె నని కలక్టరు మ్యునిసిపాలిటీవారికి వ్రాసెను.

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

మహాత్ముని నూతన సందేశము

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము తిరునామము

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు అహమదాబాదు చేరుట

లాలలజపతిరాయిగారి కేసు విచారణ

ఇండియన్ టెంట్లు పత్రిక అలహాబాదులో వ్రాతలో వెలువడుట

మలారులో శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రబాతీయ మహావిద్యాలయ ప్రారంభోత్సవము

వంగరాష్ట్రము

రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము

(నిన్నటితరువాత)

పంజాబు అక్రమములు

పంజాబు అక్రమములను గురించి యింకను ప్రభుత్వము వారు చేయవలసిది చాల కలదని పలువురు ప్రముఖులు నాతో ఇండియన్ గా తెలిపినను నేను అంతరాత్మసాక్షిగా వానిని చేయబాలక పోవుటచేత నేను వాని నంగీకరింపలేదు.

భిలాభతుసమస్య

భిలాభతు విషయమున యిండియా దొరతనమువారు చేయవలసినది యని చేయబడిన నూతన లెన్సింగ్ చేయ వీలైన దానింతను మేము చేయనే చేసితిమి. నేను నా పరిపాలనను గూర్చియేగాక మెచ్చునట్లు ప్రభువు పరిపాలనను గూర్చి గూడ చెప్పుచున్నాను. ఆ ప్రభువు బ్రిటను దొరతనము వారికి గూడ భిలాభతు సమస్యనుగూర్చి ఇండియన్ గా వ్రాసిన మీ రెగియోయూన్నారు. అంగ్లదేశమున ప్రధానమంత్రిని దర్శించిన ప్రతినిధిస్థానమునం దున్నవారి శోకరసి నేను మీలో నిపుడు చూచుచున్నాను. ఈవిషయము యిండియా దొరతనమున కారోపింపబడిననెర మేమి? మేమెచట లోపముచేసితిమి? నే నీవిషయమున నధికము చెప్పగోరను ఈ సంగతులను మాత్రము మీ రాలోచింపగోరెదను.

సంస్కరణములు.

మీని గూర్చి యొక్క మాట చెప్పవలసియున్నది మన మెట్టి స్థితిలో నున్నామో చూడము. సాధ్యమైనంతవరకు స్వరాజ్యమును సంపూర్ణస్వరాజ్యమును అనగా సమగ్రస్వరూపాలను నేర్పువలెనని ఎల్లవాడనుకొరుచున్నారని మీరు తెలిపితిరి. మీరు భరిత పూర్తిగా తెలిసియోచున్నది. నే నూరక జ్ఞాపకముచేయుచున్నాను. కానన సభలు తమ విధుల నీ వత్సరమే ప్రారంభించినవి. అధికమగు సమగ్రస్వరాజ్యము నెల్లరును కాంక్షించుచున్నారు. మనము విషయతీక్షణ గానింకము. సంస్కరణము లొసంగబడిన. అవి అచరణలో పెట్టబడిన. అవి పూర్తిగా పరిక్షింపబడినవి యింకను చెప్ప వీలులేదు. ఇక ముందు సరిగా భద్రముగా నొసగబడదగినట్లు నది సాధ్యమగు నంత వరకు అధిక సంస్కరణముల నొసంగవలెనను మీ భావములపట్ల నేను సానుభూతిని చూపగలను గాని అవిషయమున నిపు డిట్టిపట్టులాండో శసము జరుగుటకు కారణముగపడదు. నేనింతకంటె దీనిని విమర్శింప గోరను.

ప్రస్తుత స్థితి.

మీరు దేశమునం దన్ని పక్షములకును ప్రతినిధులు గాన ప్రస్తుతస్థితిని పాగుగా గమనింప గోరెదను. అరెస్టుచేసి చెరసాల కంపుట ప్రభుత్వమునకు చాల ననభాముగా నున్నదని నేనిది వరకే చెప్పియున్నాను. అవిషయమున మీరు చాల నయిష్టము కలదని నే నెరుగుదును. మేము గాఢవిషమస్థితి కలుగునట్లు చేయుచున్నామని మీరు తెలిపితిరి. ఇంతకంటెను విషమస్థితి ముందుకొనవచ్చును. న్యాయ కాననము ధిక్కరింపబడినపుడు అందులకు కారణ మేమైనను సహజముగా గతవత్సరము జరిగిన ప్రతిక్షియలన్నియు వెంటనే తలుస్థింపవచ్చును. ప్రస్తుతస్థితి ముందుకలుగనున్న స్థితిని మీరుగమ

నింపవలెను. ఒకపక్షమునకును రాజకీయములకును కలుగులాభములకు మించినయొన్నతస్థితిని మనము పడకుజూడవలెను. అట్లు కానిచో మన మందరమును యిండియాదేశముపట్ల మనవిధిని తప్పినవారమగుదుము. ఈ సాంప్రదాయబద్ధ విధానమున నెట్టి సంస్కరణములను కోసిన నవి బ్రిటిషు పార్లమెంటువారివలన నే లభించవలెను. సంస్కరణ చట్టమును పార్లమెంటువారు మరల సవరింపవలెను. అందులకు ఇండియాదేశపు ప్రజలలోక రాజకీయాభిప్రాయము వెలులున్నను వారి హెచ్చురుండి రాజభక్తి స్థిమినిమాత్రము బ్రిటిషుదేశపు ప్రజలకు గప్పము కావలెను. పార్లమెంటువారు రాప్రజల ప్రతినిధులే. రెండుమాడు కోజులలో యువరాజుగారు కలకత్తాకు వచ్చెదరు. ఇప్పుడు మనల కలవరపరుచుచున్న రాజకీయసమస్యతో యువరాజుగారి కెట్టి సంబంధమును లేదు. అయినను వారి స్వాగతమును విఫలమొనరించుటకు సర్వప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వానిని నేను విశరింపను. వానినిగూర్చి చర్చింపనుగాని యువరాజుగారి స్వాగతమును నిరోధించు ప్రతివ్యక్తియు భరతఖండమునకును భరతఖండ భావి భాగ్యమునకును మహానష్టమును కలిగించుచున్నాడని మాత్రము నేను స్పష్టముగా హెచ్చరించుచున్నాను. యువరాజుగారి పట్ల మా కధికగౌరవానురాగములు గలవు. వారి వ్యక్తివిషయ మటుండ భావిచక్రవర్తి భరతఖండప్రజల పరిచయమును గోరి యీ దేశమునకు వచ్చినపుడు వారిని తిరస్కరించుట బ్రిటిషు ప్రజలను తిరస్కరించుటయే. ఏలినన బ్రిటిషుప్రజలు రాజు నధికముగ ప్రేమించెదరు. సంస్కరణములం దేవార్షు కలుగవలసినను వారివలననే కలుగవలెను గాన బ్రిటిషు ప్రజలకును భారతీయులకును బ్రిటిషు పార్లమెంటుకును యిండియా కానన సభలకును అనుకూల సంబంధములను కలిగించుట యెంత అవసరమో నేను స్పష్టముగా తెలిపినని తలంచెదను. ప్రస్తుతము గోచరించుచున్న నిత్యానాస్థితికి నెనదీయక భరతఖండమునకు మేలుకలుగుటకు తలయునున్నతస్థితిని నెలకొల్పుటకు మనమందరమునుగూడ ఎవరికి వీలగునట్లుగా వాడు ప్రయత్నింప జగును. అటులజరిగిన మీరు కోసిన ప్రకారము నేదేమనము జరుపలేకపోయినను కాంతిస్థాపనకు అనుల్లంఘనములు లేగు నిరోధములు కలుగకపోవుటయేగాక అందుకువలయు పరిస్థితు నేర్పడగలరని నేనునమ్మెదను. మనముఅన్ని విషయములందు నేకీభవింప బాలకపోయినను యిండియరుల కవిశ్వాసములేకుండ భరతఖండము యొక్క యు భారతీయుల యొక్క యు మేలుకొరకుపని చేయుటకు తగిన అనుకూల సంబంధములను మనము ఏర్పరుపగలుగుమని నేను నమ్మెదను. ఏలయన డిట్టి విధివరకే హెచ్చుగా నున్నవి-అని రాజప్రతినిధిగారు నడివిరి.

కలకత్తా వలంటీరులను వదలుట

ఇదివరకు శిక్షింపబడిన వారిలో 22 మంది వలంటీరులు తుమాపణ చెప్పి యింకముం దక్రమములని ప్రకటింపబడిన సంఘములలో చేరకుండుటకు పూచీ పడినందున వారిని 21 వ తేదీని వదలిరి. తాము మరల సత్కరించిన మిగతాశిక్ష ననుభవింపగల వారమనికూడ నొప్పుకొనిరి.

కలకత్తా వలంటీరులు

21 వ తేదీ యందయమున కలకత్తానగరమున వలంటీరులు కొద్దిమందిమాత్రమే బయలుదేరిరి. మాతాశము మానివేసిన చాలమందితలంబిరిగాని ఆయాశవిఫలమైనది. మద్యాన్నము 500 మంది విచారణజరిగినది. వారిలో 48 మందిని వదలిరి. 116 గురికి శిక్షవేసిరి. ఇతరస్థలములలో మా ర్చేమియును లేదు.

మండలములు

చిటగాంగులో 834 మంది పట్టుకొనిరి. వారిలో 290 మందికి శిక్ష చేసిరి. ఫదుపూరులో 200 మందిని పట్టుకొనిరి. శివసాగరమున నిద్దరపాలీను సముయినపైకర్లును నిలభమరి లో నొక హనుకర్ణియును పనులకు రాజీనామాల నిచ్చిరి.

కలకత్తా వాలంటీరుల నిష్పాదములు

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— నిన్నటిదినము శిక్షింపబడిన గుహారు ఒక వంద మంది కాంగ్రెసు, కిలాఫతు వాలంటీరులు నేడు ఓడ రేవునందు పెట్టబడిరి. ఇచ్చట 1000 మందికి పైగా కయిదీలబస కేబుట్టు చేయటకు స్థలమున్నది. మధ్యాహ్నము నగరము దగ్గి భాగములలో హుతాశపు బోధ సంపూర్ణ విజృంభణమునందుంచెను. 500 మందికి పైగా వాలంటీరులు హుతాశమును గురించి ప్రజలకు జోధించుట కన్ని దిశలకు బయలుదేరివెళ్లిరి. వీరిలో 200 మందికి పైగా పోలీసులచే నరెట్టుచేయబడిరి. ఈదినము మధ్యాహ్నము షెరసాలలోపల వాలంటీరులవిచారణ ప్రారంభమయ్యెను.

రాండు లైబిలును మావేకము.

మహాత్ముని నూతన సందేశము.

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— రోనాల్డు ప్రభువుగారు రాండులైబిలు సమావేశమును గురించి చేసిన ముచ్చటను విని మహాత్మునిగాంధీగారు పంపిన నూతనసందేశము కలకత్తానగరము చేరినట్లున్నది. రాజకీయ సందిగ్ధస్థితి నితొలగించుటకు పండితమహాశయ మాలవ్యాగారు కారాగృహముందు నివసించుచున్న చిత్రరంజనరావు మున్నగునాయకులను ఇంక నిష్పంధింపబడిన ఇతరనాయకులను సందర్శించుచున్నారు. నిన్న రాయబారము రాజప్రతినిధికిచ్చి విజ్ఞాపనమందు నూచింపబడినట్లు అన్ని రాజకీయపక్షములవారి కిసమాధానము కుదుర్చుటకు మాలవ్యాపండితులు పాటుబడుచున్నారు. గాంధీగారి నూతన సందేశము ననుసరించి కొన్ని సరతులు నాయకులసమావేశములో నంగీకరించబడివి. ఈ అంగీకరించబడిన వరతులను ప్రభుత్వము వారికి పండిత మహాశయ మాలవ్యాగారు వెలుపలసిట్లు తీర్మానించబడినది.

బొంబాయి రాష్ట్రము

దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతినిధుల రాక

అఖిలభారత ఖిలాఫతు మహాసభాధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడిన హాకీం అబ్దులుఖానుగారు 21 వ తేదీ కాత్రియ అఖిలభారత మహాత్ముడియ సంఘాధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడిన హాసరతు మోహినీగారు 22 వ తేదీ వుదయమునను అహమదాబాదు చేరినట్లు భావింపబడుచున్నది. కాంగ్రెసు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు), అబ్దుల్లాజీ (మహాత్ముడియ సభాసన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు) గార్లు అధ్యక్షుల కిరువరకును స్వాగతమిచ్చి గొప్ప యూరేగింగ్తో బాగుగా నలంకరింపబడిన వీధుల వెంట నూరేగించి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కాంగ్రెసు మండపమునకు తీసికొని వెళ్లిరి. వీధులలో ప్రజలు క్రొక్కిరిసి యుండిరి. ఊరేగింపులో హెచ్చుచుండిత్రీలును పురుషులును ఖద్దరు బట్టలనే ధరించిరి. కాంగ్రెసు సభ రెండుదినములు జరుగును. అసహాయోద్యమ తీర్మానమును పలకరుచుటయే జరుగవచ్చును. వ్యక్తి సంఘ అజ్ఞోల్లంఘనవిషయము గూడ చర్చింపబడును. ఖద్దరులను చెల్లించుకుంటు రిపబ్లికను ప్రకటించుటకు కాంగ్రెసు సాంప్రదాయమును మార్చుట అను విషయము లాహూరింపబడుట కారాధ మగుపడదు.

కాంగ్రెసుసభకు అహమదాబాదు వచ్చిన ప్రముఖులు

బొంబాయినుండి వి. జే. పటేలు, కారదాసీర శంకరాచార్య స్వామి (కరాచీ కేసులో విడుదల చేయబడినవారు) గార్లు అహమదాబాదు చేరిరి. అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు హాకీం అబ్దులుఖాను డాక్టరు అన్నారీ (ఢిల్లీ) గార్లు 21 వ తేదీ రాత్రికి అహమదాబాదు చేరెదరు. అఖిలభారత మహాత్ముడియ సంఘాధ్యక్షుడు హాసరతు మోహని, నేటువోటనిగార్లు బొంబాయినుండి 22 వ తేదీకి అహమదాబాదు చేరెదరు. అప్పుడు రైలుస్టేషనునుండి నాయకుల యూరేగింపు జరుగును.

ప్రభుత్వమువారు పాతశాలల నాశ్రమించుట

ప్రభుత్వమువారు బలవంతమున మూర్ఖానిపలు పాతశాలల నాశ్రమించుటచే యొక నెలవరకును తలదండ్రులు తమవిడ్డల నాపాతశాలలకు పంపవలదని అసహాయదారులకు అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు కాన్సిలరులు 17 గురు ప్రకటించిరి.

స్వదేశ ప్రదర్శనము

అహమదాబాదులో 24 వ తేదీని మోతీలాలు నెహ్రూ సమితి గ్రీష్మదర్శనమును ప్రారంభించును.

కళాశాల విద్యార్థులసభ

అఖిల భారత కళాశాల విద్యార్థుల సభ డి. ఎఫ్. ఆంధ్రాగారి అధ్యక్షత క్రిత అహమదాబాదులో 29-30 తేదీలను జరుగును.

కరాచీలో శిక్షలు

హిందూ అను అసహాయవాదపక్షికు సంపాదకుడును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యకర్తయు నగు జయరామదాసు గారికి రెండేడ్లు శిక్ష శిక్ష చేసిరి.

రీడింగుప్రభువు - మహాత్మునివిమర్శనము

ప్రజల న్యాయవిరద్ధపక్షమును న్యాయసమర్థముగ నడంబుటకు రాజప్రతినిధి ప్రయత్నించుచున్నచో తన ప్రయత్నమును బాగుగా హించి దాని యభివృద్ధి నభివృద్ధి చేయవలెను. అది నిర్బంధవిధానమని అనుటకుకూడ నాతిదంగీకరించుటలేదు. ఆతని అనుచరవర్తనమున కందుసంబంధముగలదుగాన వారతనివశము మీరిరి. అతడు తనపక్షవికి వెంటనే రాజీనామా యియ్యదగును. లేనిచో యాద్యోగుల ఆక్రమములను దౌర్జన్యములను స్పష్టముగా ఖండింపవలెను. విషమస్థితియును నిరాధారపు మిషన్లు పెట్టుకొని వారిని తమింపఁజేయుట అసహాయవాదుల తనలో కొందరు తలలిక్కడకకాయలు లను దురభిప్రాయమును రీడింగుప్రభువు వదలువరకును దేశీయనాయకుల సమావేశము లాభకారి కాదు. ఆకేడు సహకారసంతృప్తులను కోరుచు అసహాయవాదుల సమాధానపరపతలె నని మహాత్ముడు యంగుయిండియా పత్రికలో వ్రాసెను.

కాంగ్రెసుసభకు వెళ్లిన ప్రతినిధులు

23 వ తేదీని చెన్నైకి వెళ్లుచున్న మొలులలో చాలమంది ప్రతినిధులు కొందరు శ్రీలు వారందరు ఆంధ్రరాష్ట్రమువారే అహమదాబాదును చేరిరి. వారిలో విజయ రాఘవాచారి కన్యూరంగయ్యంగారు సత్యయ్యార్. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు 24-వ తేదీని వచ్చెదరు.

పూనా శాసనోల్లంఘనము

పూనా, డిసెంబరు 22:— తిరిగి 20 మంది పౌరులు శాసనోల్లంఘనమును చేయుచు, కల్లసారాయుడుకాణములకడ మద్యపానసేవలను గురించి బోధించుచుండిరి. వారిలో 16 మంది నగరదండవాధికారికోర్టుకు గొనిపోబడి, జరిమానాలు విధించబడి పీనలలోడు 188 వసెక్షను క్రింద కొందరు శాసనోల్లంఘకులమీద మొట్టమొదటిసారి కే. లు చేయబడినవి. ఈదినమువరకు 240 మంది పౌరులు శాసనాతిక్రమణమును చేసిరి. అందరు జరిమానాను చెల్లించుటకు నిరాకరింపగా, వారి ఆస్తిని జప్తి చేయుటకు వారంటుపంపబడినది.

కాంగ్రెసు-ముస్లిములీగు నాయకులరాక

అహమదాబాదు, డిసెంబరు 22:— కిలాఫతుసభ కధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన హాకీంఅబ్దులుఖానుగారును, డాక్టరు అన్నారీగారును నిన్నరాత్రి ఇచ్చటికి చేరిరి. యావద్భారత ముస్లిములీగు సభాధ్యక్షులకు హాజరతో మోహినీగారు గుజరతు మొయిలులో ఈ దినము ఉదయము చేరిరి. ఛోటానీ, సరభాజీ, చౌదరాజీ, యస్. సి. కేల్కాదు, ఆర్. పి. కరాలడికారు మున్నగు ప్రతినిధుల నేకులుగూడ ఆమెయిలులోనే అహమదాబాదు చేరిరి.

యావద్భారత దేశీయమహాసభ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు కల్లభాయిపటేలుగారును, యావద్భారతముస్లిములీగు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు ఆబ్బాసటాజీగారును స్టేషనుకడ హాకీంఅబ్దుల్ ఖాను, హాజరతో మోహినీగారులకు స్వాగత మొసంగి, వారిని రువుని పుష్పమాలాంకృతులను గావించిరి. స్టేషన్ ఆవరణము నందంకిటను నూర్లకొలది ప్రేక్షకులు గుంపు జేరియుండిరి. వీరిలో వెక్కొంద్రు ఖద్దరుపత్రములను, తెల్లబోషీలను ధరించి యుండిరి. వాలంటీర్లు ఖద్దరు పతాకాలను, చొక్కాలను, బోషీలను ధరించియుండిరి. “ఈశ్వర సేవ దేశసేవ” అను ఆఘాను నిచ్చు గుజరాతీ పదములు. ప్రకటించబడిన బిల్లుల వాలంటీర్ల చొక్కాలమీద కుట్టబడియుండెను. రాష్ట్రీయ శ్రీమండల వైతాళమం వనితాశ్రమము గుజరాతు విద్యా పితములకు సంబంధించిన 80 చుండి నాశీరత్నములు బాలికలు సంపూర్ణఖద్దరుపత్రధారణము చేసి ఊరేగింపుతో కూడ నడచిరి. గాంధీ, లజపతిరాయి, చిత్రరంజనదాసు, నెహ్రూ ఆలీసోదరులు మున్నగు నాయకులపట్టుములు వ్రాయబడిన ఖద్దరుపతాకములు స్టేషను వెలుపలిద్వారము నలంకరించు

చుండెను. హాకీం అబ్దులు ఖాను, మోహినీ, పటేలు, టియాబ్జీగార లెక్కిన సాగసగుకటము పుష్పములలతో మునిగెను. అంతట ఉదయము 9 గంటలు కాగానే సముహూర్తమున ఊరేగింపు బయలుదేరి ముఖ్యమగు పురవీధులగుండ వెళ్లితి. వీధులన్నియు చాల ఇరుకై నవి. రివీరోడునందు శాసనోల్లంఘనత్యధిక మయ్యెను. అచ్చట అలంకారములు ప్రభావహంశ్యమునకు తగినట్లు చాల విశేషముగాను, రమణీయముగాను ఉండెను. తోరణములు, కజానులు చూచుటకు కన్నులపండంపుగా నుండెను. వీని అన్నిటిమీద వ్రాయబడిన గంభీరమగు శిష్టిధారము లలో చాలముఖ్యమైనది “పి రి కి చా త గా దు. ధైర్యోత్సాహములు అవారే సమరము చేయుటకు అర్హులు. మనవిజయము తోకమందంతటను విస్మయమునుకలిగించును అని చాటుచుండెను. రాటులచిత్తవులు గల స్వతాజ్యవతాకము ములతో దుకాణములన్నియు నిండియుండి, ప్రాముఖ్యమును వహించుచుండెను. స్థానికసహాయనిరాకరణ వలంబులును, వైద్యశిఖామణియునగు డాక్టరుకానంగగారును, జాతీయకళాశాలాధికారి ద్వానీగారును, ప్రొఫెసర్ స్వామినారాయణగారు ను, కిలాఫతు సభాకార్యదర్శి ఇమాం సాహేబు బావాజీగారును ఊరేగింపుతో కూడ వెళ్లిరి. ఊరేగింపు బాటకురైవులను వాలంటీర్లుదాదలతీసి యుండిరి వారుకాంధీకమములను గుర్రక్షించి గలిగిరి గాని రెండు మూడుబాటలు కలియుచోటులందు మాత్రము త్రోసికొని వైకేవచ్చుకలసమాహూనును ప్రక్కకు మరల్చుట వారికి దుర్లభముగా నుండెను. ఊరేగింపులో గమనించదగిన ముఖ్యవిషయము అధికసంఖ్యాకుల సంపూర్ణ కద్దరుపత్రధారణము. మిట్టమధ్యాహ్నమునకు కొంచెముందుగా ఊరేగింపురాష్ట్రీయకాంగ్రెసుకమిటీవారివద్దకుగెను. కాంగ్రెసు పండిరి సమీపమున నుండెను మహాత్ముడియల బసలో హాకీం అబ్దులుఖాను డాక్టరు అన్నారీ, యస్. ఛోటానీ కారలు నివసించుచున్నారు. గాంధీగారు తమ ఆశ్రమమునుండి ఛాదీబసకు వచ్చియుండిరి.

పంపాబు

లాలా లజపతిరాయిగారి కేసు

22 వ తేదీని లాహోరు నెలకలు జయలులో మరల విచారణ జరిగినది. ఆనాడు ప్రజలనుగూడ రానిచ్చిరి. ముద్దాయిల బంధుమిత్రులను యితరులను 60 మంది వచ్చిరి. హైకోర్టు న్యాయవాదులు కొందరును ప్రతికాప్రతినిధులును వచ్చిరి. ఆవరణలో నొక కమీనానేసిరి. దానితో విచారణ జరిగినది. వచ్చినవారి కందరికిని కుర్చీలనిచ్చిరి. ముద్దాయిలు వ్రాతప్రతుల నిచ్చుటనుగూర్చి కొంత చర్చ జరిగినది. విచారణకర్త లజపతిరాయిగారిని కొన్నిప్రశ్న లకుగ వారు ప్రత్యుత్తర మియ్యజాలరునిరి.

లజ:— నేటిల్లు నడుపుట కోర్టువారిని గౌరవించుటకు కాదు. ఈ దేశమునందంతట అసహాయవాదు లందరున నెసరించుచున్న విధానమిట్టిది. నేను యియ్యునున్న వ్రాతప్రతిలో కేసుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు పూర్తిగా నుండును.

మేజ:— మీరుముందుగా వ్రాతప్రతిని నాకిచ్చినగాని వానిని మీరు చదువుటకు నేననుమతించును. అని మేజిస్ట్రేటు చెప్పగా లజపతి కాని గారా కాగితముల నాతని కిచ్చిరి. అతడు వానిని చదువు కొనెను. మేజ:— నేను దీనిని చదువుట కంగీకరింపజాలలు ఇందులో. కేసుకు సంబంధించని విషయములు చాలవలవు. రాజకీయభోష న్యాసముల కిది తావుగాదు.

లజ:— అట్లులే న నేను చదువను. నేను దానిని మీకిచ్చితిని. మీకిచ్చుమువచ్చిట్లు చేయును.

మిస్టరు సంతానముగారు మున్నగువారిని మేజిస్ట్రేటుడి నెను.

సంతా:— నేనేమియును చెప్పజాలను. నేనీ న్యాయస్థానమును పరిగణింపనని యిదివరకే చెప్పితిని.

డాక్టరు గోపీచంద్రగారు. రెండవ కేసులో నేను చెప్పియుంటిని. ఇక చెప్పవలసిన దేమియును లేదు.

మాలికులాయిఖానుగారు కూడనటులే చెప్పిరి. మిస్టరు ముద్దాయిలవై నేరస్థాపనచేసిరి. వారందరును మేము నిర్దోషులమనగాని నిర్దోషులమనిగాని చెప్ప నవసరము లేదనిరి. ముద్దాయిలపక్షమున వాదించుటకు మేజిస్ట్రేటు బాధ్యుడు స్నేహగారిని 22వ తేదీని నియమింపగా ముద్దాయి లాడేసిరి.

లాలా శ్యామలాలగారిని నడలుట

లాహోరులో కేసెపత్రికాసంపాదకుడగు లాలాశ్యామలాలగారిని వదలి వేసిరి.

లాల్లా లజపతిరాయగారి లేఖ

2-12-21 ఉదయం 7 గంటలు.

ప్రియమైన మహాత్మాజీ.

నే నీసాయంత్రములో పల నరేంద్ర జేయబడుచు నగు నమృతముతో ఇంతముందుగ నే మీకోక బాబును వ్రాయుచున్నాను. నేను మీకోకలనలక్ష్యము జేసినట్లు గన్వింపవచ్చును. అందుకు నేను విచారించుచున్నాను. కాని పరిస్థితులను బట్టి నాకు నేరు మార్గము గన్వింపబడలేదు. ఈ దినమును ధ్యానమునంతరము 2 గంటలకు పంజాబు రాష్ట్రీయోపసంఘము సమావేశము గావలెనని యాహ్వానించితిని. డి. పూర్వ టీ కమిషనరు గారది బహిరంగ సభ యని యనుచున్నారు. కార్యక్రమ పట్టిక సంపాదన నియమ కార్యక్రమ పట్టికయందు లేని క్యవహారము లేమియు నా సమావేశమున చర్చింపవలెనని నీయవలసినదనియు గొరుచు వారు వ్రాసిన ప్రకటనపత్రిక నిన్ను మాకు జేరెను. సభ బహిరంగసభ గాదనియు నందుచే ఆ చట్టము కిందకు రాదనియు చెబుచు వారి కోరికకు మేము సమ్మతించలేదు. సభను వారు ఆపివేయవచ్చును. కాంగ్రెసు సంఘ ఉపసమావేశములు బహిరంగసభలని ప్రకటించుచు మాకాతడింకోక ప్రకటనపత్రిక మంపెను. ఇట్లు గావించుటవలన కార్యసంఘము నాగిపోవును. వారి యుత్తరువులు కాస్త్ర విరుద్ధములు. వాదించుటకు వీలుండెను. మేము గలిచెడి వారమే. కాని అట్లు జరుగ నేరదు.

ఈ పరిస్థితులలో సభకు హాజరుగాకుండ మండ బాబును, అట్లు జేయుట సుదీర్ఘకాలము. నా చోట మీ యాహ్వాదమును బడయు బాట పోయినయెడల నన్ను తుమింపవలెను. నేను సంతోషోత్సాహములతో నుంటిని. నేనొకరి దయ సంపాదించు నెట్లొనెను. వారు నాకు కొన్ని సదుపాయము లొనర్చెదమని చెలిపి నన్ను మామూలు ఖయిదీలనే పరగణించవలసిన దని పట్టు పట్టెదను. అట్టి సదుపాయము లొనర్చునని నే నెంచును. మీ యుద్దయము నకు నేను కళంకము కలుగజేయనని విరుచుకొనవచ్చును. నేనెప్పుడైనను విమర్శనా స్వభావమును గాని అపనమృతమును గాని వర్తించిన యెడల తుమింపవలెను. నేనొకప్పుడు కార్యముల నన్నిటిని నాదేశము యెడలను ప్రజలయెడలను భక్తి ప్రేమతో నైయున్నాను. నేను తప్పనిసరియెడల నది బుజు కార్య మొనర్చుచుంటిను నమృతముచే అట్లు గావించితిని. మిత్రవారులను గురించి నే నొకప్పుడు విమర్శలయందుగూడ నాకు నేరు భావములేదు. నేనెవరకు చెప్పినవాటియందు నాకు సమ్మతమున్నది. ఇప్పటికిని గూడ నేను పాపాబాటు లొనర్చిన తమ సహవాసి నిమిత్తమందును. మనము బుజుమార్గమున నుంటిమని నేను నమ్ముచున్నాను. మన ఆదర్శమును బోలుటకు దౌర్జన్యరాహిత్య అసహాయాద్యము మే సహాయము గావించగలదని నమ్ముచున్నాను.

సిక్కు అసహాయాద్యము వలంబులు ఆద్యప్రాయముగ వర్తించిరి వారిలో నెందరును కాంగ్రెసుకారకు. నిజములు వారి ప్రవర్తనకు మతమే కారణము. తమ సిద్ధాంతము కొరకు బాధనందల నేను సిద్ధాంతము ప్రకారము వర్తించుచున్న యెడల నే కారణమైన ధేదములేదు. ఎన్ని యుద్దకారణములున్నను సిక్కు సంఘము వారు ఆస్థానికమును ప్రశంస నీయముగ గన్నరచిరి. చాల అరెస్టులు వందలకొలది నే కొలది ప్రజలయెడల గావించబడినవి. దయచేసి బ్రిటాను ప్రతికయందు వార్తల జదివి మీ వ్యాఖ్యానము గావించుకొనుడు. సత్యము కొరకు బాధనందుకొని ధైర్య ప్రశంసించబడవలెనో అట్టి ప్రశంసకు మన సిక్కు స్నేహితులు పాత్రులు.

రాష్ట్రీయ బాతీయోప సంఘాధ్యక్షుని స్థానమున ఆ గా సభ దరు గారిని యెన్నుకొంటిమి. ఆలోచించి, ప్రస్తుత మొనర్పవలసిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించితిని.

స్టోక్సు గారి యుదయమున అరెస్టు జేయబడిరి. ఏ నేరము నకుగా నేనట్లు క్రింద పట్టు చేయబడితియు నాకు తెలియదు. నే నీ సాయంత్రమువరకు స్వతంత్రముగ నే యున్నయెడల మరల మీకు వ్రాసెదను. వెళ్లుచున్నాను. సెలవు.

భక్తియుతుడు మీ సహవాసి

లాల్లా లజపతిరాయ

(వై భావములను సాతకులతో గలసి నేనుగూడ నా మోదించెదను. జెయిలును నిరీక్షించుచు ప్రతి నాయకును ఎట్లు సంపూర్ణ యేర్పాటుల గావించెనో

ఆ గా సప్తాధ్యక్షుల లేఖలు.

గాంధీజీహాత్ముడు యంగుయిండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఆ గా సప్తాధ్యక్షులు వ్రాసిన లేఖల రెంటినిని యీ క్రింద బొందుపరచుచున్నాను. అందు ధైర్యవంతులగు పంజాబీలు యెంతటి బాధల జెందియైనను యెట్లు సత్యసంధులై యున్నారో ధీరులగు సిక్కులు తమవారిపై ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించిన బలము నెట్లు ధిక్కరించుచున్నారో, పంజాబునాయకులందరును యేకబుద్ధితో నెంతటి కష్టములకైన నోర్చి సహనమును వీడక నెట్లు పనిచేయుచున్నారో ఆ లేఖలయందు చెల్లపబడినది. కావున ఆ లేఖలను యీ క్రింద వివరించుచున్నాను; ఆ గా సాహెబు గారే తమనుగూర్చియు, తమ పంజాబు జేశమునుగూర్చియు అందు తెలిపెదరు.

I

“మీరు లాలాజీమున్నగువారి భిన్నమిచ్చును పంపినంతటి వార్త అందినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువుపైని తంతివార్తలు నిలిపివేయుటచే మీకు వివరము లన్నియు చెల్లపలేకపోతిని. ఆస్సోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వార్తలవ్వారా అరెస్టులకు కారణమేమో మీకు తెలిసియుండవచ్చును. లాలాజీ మీరు కోరినట్లు అరెస్టుకాకుండుటకు చాల ప్రయత్నించెను. కాని అదిలేవుకపోయెను. అయినపంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగుటచే మీ టింగుకు రాక వీలులేకపోయెను. పట్టణమింటింగుల సామీపేయవలె ననియు, స్వచ్ఛందసేవా సంఘములు చీలిపోవలెననియు, ఉత్తరువైనపిదప యీ సమావేశము కావలెనని కోరబడెను. అప్పుడు ప్రస్తుతింపబడిన విచారించుటయే కార్యక్రమమై యుండెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఆమింటింగు రాజద్రోహకరమైనదని ఆపివేసెను. ఆ యుత్తరువు న్యాయవిరుద్ధమైన దగుటచే దానిని తిరస్కరించుటకు తీర్మానించబడెను.

లాల్లాజీ, సంతానం, గోపీచంద్, లాల్ ఖానుగారలు యిప్పుడు శెంట్రలు జెయిలులో నున్నారు. వారు సుఖశ్రుతులై యున్నారు. వారిలకు పరువులును ఖస్తకములును యీయబడినవి. కాని వారు జెయిలు భోజనమునే చేసెద మనుటచే భోజనము పంపుటలేదు.

ఈ కేసు డిశంబరు 7-వ తేదీకి విచారణకు వచ్చును. వారిని యిండియను పేజిలతోడ్డు 145 పెక్కునుకొండ విచారించెదరు. అరెస్టులైన పిదప కాంగ్రెసు కమిటీ ఆఫీసు తాళమునెట్టి డిశంబరు 4-వ తేదీని సోదాచేయబడెను. పోలీసువారు కొన్ని కాగితములను తీసికొనిపోయిరి. ఆ తీసికొనిపోయిన వాటిలో వారు తృప్తిబొందినట్లులేదు. డిశంబరు 13 వ తేదీని జరిగిన సభలో నామాదింపబడిన తీర్మానముల అనుకూలమును, తీర్మానోపసాదకులయొక్కయు, బలపాచినవారియొక్కయు, నామములును కావలసినవచ్చును. అవి ఆఫీసులో కనుబడిలేదు. అదివారికి సాక్ష్యముక్రింద కావలయును కాబోలును.

రాష్ట్ర మంతయు నిశ్శబ్దముగ కాలతంతముగ నే యున్నది. మేము ఖాదీని ధరింపవలసినదనియు విదేశవస్త్రముల బహిష్కరింపవలసిన దనియు మాత్రము చెప్పవచ్చున్నాము. ప్రజలు హృదయములలో మండుచున్న నాయకుల సమ్మతించుటలు గానించుచున్నది. నిన్నటిదినము పోలీసువారుపట్టణములో వివిధ బాగాములందు తిరిగిరి. పంజాబు ప్రావిన్సులు కేలాధకు, సిటీ కమిటీల ఆఫీసులను చుట్టుచుట్టి వైచిరి కాని యేమియు ప్రమాద

గమనింప వలసిన యంశము. నిజము. లాలాజీ గారికోక మాదిరిగ వర్తించు వీలులేదు. సామాన్యముగా కాంగ్రెసు సమావేశముగ వరకు లాలాజీ గారెట్లుగా బడకుండ నుండవలెనని నేనుగోరితిని. కాని వారి నెదుర్కొనిన పరిస్థితులందు వారట్లు గావించక పోయినచో ఉద్యమమునకు కొంతసప్తము గలిగెడిది. ఎదిరివారు యుద్ధమునకు తయారై వచ్చినపుడు ఎదుర్కొంటుకు వెనుదిరిగియెడల నాతడు నాయకుడగు నుండబాలకు. లాలాజీ గారినిసర్వ ప్రతికార్యమునందును దూరాలోచనయు తొణకని ధైర్యమును దప్ప నాకేమియు గన్వింపబడలేదు. లాలాజీగారు గావించిన శిక్షలను గూర్చిన యభిప్రాయమును నేను సంపూర్ణముగ నామోదించెదను. వారి దృఢ ప్రవర్తన, మత పట్టుదల, వారి నిశ్చల చిత్తము, వారందరి బాధలను ప్రశంసించెదను. దేశము నందు సంభవించు విషయముల గాంచిన సహజవనోదయము గల్గుచుండెనని ప్రతివానినిని చూపట్లు. దౌర్జన్యముగాని, తొందరపడి కార్యాచరణగాని, యెనర్జీ, గమ్యస్థానముపై పునుము గావించుచున్న పునోమనమున కడ్డము రాకుండ భగవంతుడొనర్చుగాక.

మో. క. గ.

ముజుగ లేదు. అరెస్టులేమియును జరుగలేదు. వాలంటీరులు ప్రభుత్వపుట్టు త్తిరువులకు భిన్నముగ ఖాదీని కట్టుకొనవలసినదని బోధజేయుచు పట్టణము వెంట వెళ్లిరి. నేడు బ్రాడ్లాహాలులో ఒక బహిరంగసభ జరుగును. ఆ సభకు వచ్చుటకు టిక్కెట్లను కొనవలయును. యస్. ప్రేమసిన్హా సోధబాన్సుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఈసభ జరుగునని యిద్దరు వాలంటీరులు అచటి వార్తాపత్రికలో ప్రచురించెచిరి. ఇరువదిమంది వాలంటీరులు అరెస్టుకుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు. ఇదియంతయు డిశంబరు 20 వ తేదీవరకును జరుగును. మాకు కావలసినంతమంది వాలంటీరులున్నారు. రాజద్రోహసభాకాసము లాహోరులోను, అమృత సరములో మాత్రము ధిక్కరించబడును. కాని వాలంటీరులపై నుత్తరువు జిల్లాలలోనన్ని స్థానములలో ధిక్కరింపబడును. ప్రతి చోటను పని నేడు ప్రారంభింపబడును. ప్రావిన్సులు కాంగ్రెసు కమిటీ మింటింగు 11 వ తేదీని తప్పక జరుగును అప్పుడు కాంగ్రెసు డెలిగేట్లు యెన్నుకొనబడుదురు. ఆ తేదీ ఆటంకపరుచుచు ఉత్తరువులు చేయక మునుపే నిర్ణయించ బడెను. నేనే అధ్యక్షుడుగ నుండి రానున్న బాధకముల నను భవించెదను.

అమృత సములో ఖాల్సా స్నేహితులు బహిరంగ సభలజరుపుచునే యున్నారు. ఇంకను యెక్కువ అరెస్టులేమియును జరుగలేదు. 21 మందిని అరెస్టు జేసిరి. అందు అప్పుడే 11 మందిని విడిచిరి. లాహోరులో గూడ నిల్చే సభలు జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు ఒక్కరినిమాత్రము అరెస్టు జేసిరి.

మేము దౌర్జన్య సూన్యముగ నుండుటకు సర్వసయత్నముల జేయుచున్నాము. ప్రజలు యీ అసాంసా భావమును గుర్తించి యెంతటి ఆగ్రహ కారణము లున్నను నిగ్రహపరులై యుండుటచే మేము విజయ మందవచ్చును. మనచల్లా ప్రయత్నము జేయుటయే. జయోపదాయము లు భగవదాయత్తములు. భగవంతుడు రక్షించుగాక. లాలాదు నీ చందు, పండిత రాంభుజ దత్ చౌదరి, లాలాగో వర్ధనదాస్, డి. నిరంజన్ ప్రసాద్, లాలా త్రిలోక చంద్ కపూర్ గారలు హృదయపూర్వకముగ సహాయము జేయుచున్నారు. ఇంతవరకు మే మందరమును ఒకేబుద్ధితో పనిచేయుచున్నాము.

II

నేను యీ ఉదయము వ్రాసిన లేఖ అందియుండవచ్చును. సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రాడ్లాహాలులో యస్. ప్రేమ సిన్హా సోధబాన్సుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరుగునని ప్రచురింపబడెను. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సరికి బ్రాడ్లాహాలు చుట్టునున్న అక్కడకు వచ్చు మార్గములలోను పోలీసు వారు లాటిలతోను, తుపాకులతోను చుట్టివైచిరి. 4 గంటల వరకును కాపురలగాచిరి. లోపలికి యెవరినిన్ని కానియలేదు. 80 మంది వాలంటీరు 1 గంటకే అక్కడకు వచ్చిరి. వారిని పోలీసువారు చుట్టవైచిరి. వారిని ఊరిచుట్టును తిప్పి రావించి పద్దకు తీసికొనిపోయి 4 గంటలవరకును కాలముగడిచిరి. మూడు నాలుగు వేలమంది జనము అహలచుట్టును మూగి నిశ్శబ్దముగ నుండిరి. యస్. ప్రేమసిన్హాగారు 8 1/2 గంటలకు వచ్చిరి. వారిని పోలీసువారు ఆపివేసిరి. యూరోపియను పోలీసు ఆఫీసరువచ్చి వెల్లిపోవలసినదిగా నుత్తరువు జేసెను. ఆ యన ఆ గుంపుతో కూడా తిరిగిపోయి వేరే యింకొక చోట సభ జేసెను. అచట లాలాజీమున్నగు వారి సభింపించుచు తీర్మానము గావించబడెను. అంతట సభ ముగిసెను. అంతయును కాలముగనే జరిగెను. వాలంటీరులను వదలివేయగా 5-10 గంటలకు నావద్దకు లాలాజీ ఇంటికి వచ్చిరి. అంతట వారును క్రమముగ వెల్లిపోయిరి. ఎక్కువను అరెస్టు కాతేడు, పోలీసు అందరిని చెదరగొట్టుట కిట్లుజేసిరి. అయితే ఒకవిద్యార్థిని పోలీసుబంధులతో చావచితకగొట్టగా హాస్పిటలు లో చాల యు ప ద్రవస్థితి లోనున్నాడని తెలియుచున్నది. పండిత రాంభుజదత్తుల విద్యార్థిని చూచుట కిప్పుడే వెల్లిపాడు.

జెయిలులో నిన్నటిదినము లాలాజీ మున్నగువారో సంభాషించితిని. వారు మంచి యుత్సాహముతో నున్నారు. వారలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లేటయును జేయబడలేదు. వారిని ప్రత్యేక పుగదులలో నుంచినారు. జెయిలు భోజనమునే జేయుచున్నారు.

స్టోక్సుగారి కేసు డిశంబరు 8 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. లాలాజీ, స్టోక్సుగారలను జెయిలులోనే విచారించెదరని అనుకోనుచున్నారు. లాలాజీ కేసు రెంపు విచారణకు వచ్చును.

అమృత సములో నేదియోవివత్తు జరిగినదని గిరిధరలాలు చెబుచున్నాడు. సిక్కులు కాలముగనే బహిరంగసభను జరుపుచుండిరి. అప్పుడు కొందఱు సాధులు వచ్చి తమయినపము వ్వలతో అందరినికొట్టుట మొదలుపెట్టిరి. సిక్కులు దౌర్జన్యము

చేయకయే నుండిరి. కొంతమంది గాయములు కలిగెను. ఈసాధువులు రాగానే డెప్యూటీ కమిషనరుగారుగూడ పోలీసు మిలిటరీ వై న్యముతో నక్కడకు వచ్చెను. డెప్యూటీ కమిషనరు తోపాటికి రానియబడెను. అయితే సిక్కు నాయకుడగు జ్ఞానిపేర్ సిన్హాగారు ప్రభుత్వసహాయము అక్రమ తేదని డెప్యూటీ కమిషనరుగారి సహాయమును తిరస్కరించెను. అంతయు శాంతముగ నేయున్నదియని దౌర్జన్య మేమియు జరుగలేదనియు తెలియుచున్నది.

పోస్టువేళ యగుచున్నది. నాకు తొందరగా నున్నది. ఆ పోలీసువారు హింసించిన విద్యార్థికి నెమ్మతించుచున్నదని యిప్పుడే తెలియుచున్నది.

ఈ ఆగాసాహెబుగారు వ్రాసినవానికి నేను యేమైన చేర్చి ఆతేఖుల అందమును యెక్కువజేయుజాలను. ఆతండు తేఖులలోను ఒక అక్షరమైనను మార్చలేదు. లాలాజయ్య, ఆ యన స్నేహితులును జెయిలు ఆహారమునే తినుచున్నయలకు వారలకు వందనములు. మేజిస్ట్రేటు ఆర్డరును తిరస్కరించుచు పోలీసువారు రండి ఆగ్రహమును గల్గించుచున్నను సర్దార్ ప్రేమ సిన్హా సోధవాన్సుగారు శాంతముగ సభ జరిగినందులకు నా అభినందనములు. ఆతల పగిలిన వాలంటీరు యువకులకు నా అభినందనములు. ఆ మృత సరముల జరిగిన విషయములన్నియును దెలిసిన పిదప దానిపై వ్రాయవలయును. సిక్కులు మంచిదైత్యముతోను నిగ్రహముతోను, పనిజేసిరి. జన్మతః వీరులగువారు దౌర్జన్యహితముగ నున్నపుడువారు మంచి దైత్యమును జూపి రనవలయును. సిక్కులు అట్లు చేసినటుల చారిత్రక నిదర్శనముగలుగుదురు. వారిప్పుడును చరిత్ర కనుగుణముగ జేయుచున్నారు. వారు సర్దార్ భాదగ్ సిన్హా చెప్పినట్లు దౌర్జన్యమునకు గడంకకయ్యిరి. నిరాడంబరులై, భిద్రులనే ధరించుచుండెదరని నేను తలంచుచున్నాను.

ఆగాసాహెబు అలెస్సు

ఆగాసాహెబు యెదోపనిమీద సియాల్కోటకు వెళ్ళగా 10 వ తేదీన అక్కడ అరెస్టుజేసిరిని తంతివార్తగాక ఇప్పుడే ఒకతేఖువచ్చినది. ఆయన వెంట ఒక పెద్దగుంపు వెళ్ళిన వారంటు తెచ్చినను సరే లేకున్న బలవంతముగ నైను సరే అయినగాని అరెస్టుగాని ఆగాసాహెబు తిరస్కరించెను. అప్పుడు మేజిస్ట్రేటు అరెస్టుకు ఉత్తరువుచేసెను. ఆగాసాహెబు అప్పుడు సంతోషముతో అందులకంగీకరించెను. మేజిస్ట్రేటు ఆయనను యెదుల కరెస్టు చేసెనో చెప్ప లేకుండెను. జెయిలు గేటులు తెరుచుగానే, ఆగాసాహెబు గారితోగూడ కొంతగుంపు లోనికి వెళ్లి తమనుగూడ అరెస్టుచేయుచుని కోరిరి. వీరలను వెడలగొట్టిరి. మేజిస్ట్రేటును యీగుంపులోని వారేమో దూషించిని గూడ నానిలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు. ఆగాసాహెబును అభినందించెదనగాని ఆయనతోగూడ పరిలేదే లోనికి పోయిన ఆగుంపును నేనభినందింపజాలను. ఆజెయిలులోనికి వెళ్లినవారలు అహింసావ్రతిమునకు భిన్నముగ నాచరించిరి. మేజిస్ట్రేటును దూషించి హింసించినవారు ఉద్యమమునకు భంగము జేయుటయేగాక, అహింసావ్రతిమునకు భంగముకలుగజేసి తిరుపిరికిదనమును కల్పింజేసిరి. పోలీసువారు కొలదియందీయెయ్యుండెదరు. వారి వెంటనున్న యుద్ధాగ్ని చాలయుదాఃతతో నుండెనట. మనము అహింసావ్రతి బద్ధులముగదా యని మేజిస్ట్రేటు తగినసంగతులతో లేకుండెను కాబోలు. నిరాకరణవాదులు యేమాత్రము అహింసకు మారముగబోయి తద్విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినను మనకు తెలుపి వచ్చుచున్న స్వరాజ్యము వెనుకకు బోవునని తెలిసికొన వలయును. మనోవాక్యాయ కర్మలక్షణం మనము అహింసావ్రతిబద్ధులమై యుండవలయును.

ఆగాసాహెబుగారు తమస్థానే లాలా దనీచందును నియమించుటల తెలియుచున్నది. ఈ ప్రతి అన్యాయమునకు గూడ ఆగాసాహెబు సాహెబుకు పట్టిన అదృష్టమే బట్టుగాక యని నేను కోరుచున్నాను.

యువరాజుగారి పర్యటనము

22 వ తేదీ ఉదయము యువరాజుగారు పాట్నా చేరిరి. ఉచితశ్రావణములు జరిగెను. వీరలకు పోయల పక్షమున ఒక స్వాగతప్రత్యము సమర్పింపబడెను. స్వాగతప్రత్యమును గౌరవించి దానంద సిన్హాగారు చదివిరి. యువరాజుగారి కిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

మీ హృదయపూర్వక స్వాగతమునకు వందనము లర్పించుచున్నాను. మీరాష్ట్రము సూతనమున నిర్మింపబడినను మీచరిత్ర మిగుల పురాతనమైనది. ఈ రాష్ట్రమును ప్రభువు భారతీయ గవర్నరు పరిపాలించుచుండెను. సిన్హాప్రభుత్వగారు అసదృశ ప్రభావైధనము గలవారు. అన్యాయము తమ గవర్నరుపదవికి రాజీనామా ఇచ్చినందులకు చింతిల్లుచున్నాను.

విదేశ వార్తలు

ఐరిషు నంధి యొడంబడిక

జెయిలు ఈరాను సమావేశము.

డిసెంబరు 20:— జెయిలు ఈరానువారు తిరిగి సమావేశమైపుడు మిట్లు రాయగారు, యొడంబడిక యందున్న రాజభక్తి ప్రమాణమునకు మారుగ డివెలరాగారు దెలిపిన ప్రమాణముని చెప్పుచు నొక ప్రమాణమును జదివెరి. అందు, ఐర్లండు దేశము ప్రత్యేక ప్రభుత్వముగా నుండి అంగ్లా సామ్రాజ్యమున జేరెనని గలదు. ప్రజలయందు పక్ష పాతము గలుగజేయ నెత్తించుంటివని డివెలరాగారు మిట్లు రాయగారిని గద్దించిరి. ఐర్లండు వైస్రాయునందు భేదాభిప్రాయములు జనించెననియు కొల్లిస్సుగారి కిష్టముగ యొడంబడిక తనకుగూడ సుస్థుతమే యని నైసికులు జెప్పుచుండినయను మేక్ ట్రెట్టరుగారు దెలిపి సభ్యుల నాశ్చర్యమున ముంచివైచిరి డివెలరాగారియందు కంటే తమకు కొల్లిస్సు గ్రేట్టరుగార్లయం దెక్కుడు గౌరవము గలదని వీరు నడిపిరి. అంతటితో సభ ఆగిపోయెను. తిరిగి శత్రు సమావేశమగును.

బ్రిటిషు వైస్రాయులు

డిసెంబరు 20:— అయ్యండులోని క్విన్నను రేవునుండి బ్రిటిషు వైస్రాయులు అంగ్లా దేశములోనికి వచ్చి యు కొనుటకుగాను జేయుబడిన ప్రయత్నములు చదువబడెను. దక్షిణ ఐర్లండు నుండి వైస్రాయులను తొలగించుటకు ఏర్పాటుచేయబడిన ప్రత్యేక రైలుబండ్ల యేర్పాటులుగూడ నిలిపివేయబడెను. జెయిలు ఈ రానువారు నంధియొడంబడిక నిలకను అంగీకరింపక పోవుటచే బ్రిటిషువారు ఈయేర్పాటుల రద్దుజేసికొనిరి. నంధిని విరిఖావారంగీకరించిననే గాని వైస్రాయులు తొలగింపబడవు.

నౌకానియమము

డిసెంబరు 20:— సత్వైరై నలును తొలగించివేయవలెనను విషయమును చర్చించుటకుగాను ఆయుధనియమసభవారు సమావేశము గావలె నని బ్రిటిషుపరిపాలకుల కోరిరి. ఈసమావేశము బుధవారముగగాని గురువారముగగాని జరుగవచ్చును.

బ్రియండుగారు

నౌకానియమ విధిని బ్రియండుగారంగీకరించుచు హ్యూగారి కంపెనీ శాఖయందు పెద్దనౌకలు ఇతరుల వైకి యుద్ధమునకు పనికివచ్చుననియు సత్వైరై నలునుక్రాయిజరుగు మొదలగు చిన్న నౌకలు అత్యంతశుభం బనికివచ్చుననియు తెలిపిరి.

నౌకానియమమున పరాసు అభిప్రాయమును గురించి బ్రియండుగారు హ్యూగారికి తెలిపిన విషయములు బహిం గ పరు ప బ డె ను. ఇ త ర ప్ర భు త్వ ము లు గవ్వరచింత్యాగము పరాసువారు గూడ గవ్వరచిన యెడల వారికి 102000 టన్నుల నౌకలుమాత్ర ముండును. కాని హ్యూగారి మాదల ప్రకారము 175000 టన్నులు ఈయ బడెను. మిలిటరీరాష్ట్రములు నౌకానియాణము సాగించినయెడల పరాసువారు గోరిన మొత్తము ఇవిరరాష్ట్రములలో పోల్చి చూచినప్పుడు చాల కమ్మవుగనుండును.

హ్యూగారికి బ్రియండుగారు 18 వ తేదీన వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరమునందు వారిద్దరును పెద్ద యుద్ధనౌకలను గురించి భేదాభిప్రాయములు గలవు. పెద్ద నౌకల సంఖ్యనుబట్టి అష్ట రక్షణకుగాను చిన్న నౌకలుగూడ నుండవలెనని వాదాప్యకొనిరి.

ఆంగ్లాపరాసు సమావేశము

శుక్రవారమునా నాగిపోవుట.

డిసెంబరు 20:— ఆంగ్లా పరాసు సమావేశము ఈనెల 23 వ తేదీనకు ముగిసే జరుగును. లాయిడు జార్జి గారు క్రిస్తనును పండుగకు క్రొవీయిస్తునకు జనెదరు.

హెర్ రెఫోనోగారు.

వైటుహోలనందు ఆంగ్లాపరాసుశాస్త్రవేత్తలకు జన్మన ఆర్థికస్థితినిగూర్చి వివరములు తెలుపుటకుగాను విచ్చేయవలెనని హెర్ రెఫోనోగారిని గోరిరి.

యూరపురా స్త్రసమావేశము

డిసెంబరు 21:— వివిధయూరపు రాష్ట్రముల సమావేశము జనవరి మాసమునందు జరుగవచ్చునని "లి ఎకోడిపారిస్" నుండి తెలియుచున్నది.

పరాసు నౌకలము

"మాటిను" పత్రికాపత్రికనుచే ప్రశ్నింపబడి బ్రియండుగారిట్లు నడిపిరి. పరాసు వారు పెద్ద యుద్ధ నౌకల తగ్గించుటకు చూచుచున్నారనియు నమ్మించిరి. పరాసుదేశ సముద్రతీర రక్షణకుగాను క్రాయిజర్లు మొదలగు నేగముగల చిన్న నౌకల పెక్కువగా నిర్మింపవలసియుండును.

పరాసు - తురుష్కనంధి

లాయిడుగార్జి బ్రియండుగార్ల సర్వప్రదింపు సంతృప్తి కరముగ జరుగుచుండెను. జన్మములు నష్టపరిహారము నీయదలచినయెడల గాత్రపువాయిదా పరిహారమును చెల్లింపగలస్థితి యందు నేయుండిరని పరాసు శాస్త్రజ్ఞులంకెలతో సహాబిటిషు శాస్త్రజ్ఞుల యెడల బుజువు దేసిరి. బ్రియండు కర్జునుగార్లు ఇకమీద పరాసు - తురుష్క యొడంబడికనుగురించి చర్చింపవలెను. గ్రీకు తురుష్కలకు మధ్యస్థిత్వము వహించువిషయమును గూడ వీరు చర్చింతురు.

జన్మన : నష్టపరిహారములు

పరాసు ఆంగ్లాప్రధానమంత్రిల సమావేశమున కార్యక్రమమును గురించి విశేషములు తెలియుట లేదు. 1922 సంవత్సరమున జన్మములనుండి నష్టపరిహారముల నెట్లు రాబట్టవలెనను విషయము వీరు చర్చించుచుండిరి తెలియుచున్నది. జన్మనీదేశమున ఎగుమతిదగుతుల అధికారము మొదలగు జన్మను సామ్రాజ్యప్రభుత్వ హక్కులను విశ్రమింపజేసి నశపరుచుకొనవలెననియు, విదేశములయందుగల జన్మకథనముపై సభికారము నశపరుచుకొని జన్మప్రభుత్వమువారి కాగితనాణెముల దగ్గింపవలె ననియు వీ రాలోచించుచుండిరి.

ఆంగ్లా దేశమునందు రైలువేలవారు భాగ్య మొదలగువస్తువుల రవాణాపై విధించుకాళిమును తగ్గింప నెంచిరి. అందుచే ధరలు తగ్గి వస్త్రకము ఇదివరకు కంటే బాగుగ సాగుచుండెను.

డాక్టరు వుయూనుగారు (విదేశాంగమంత్రి) తాత్కాలిక ప్రధానమంత్రిగ నియమింపబడిరి.

పోర్చుగలుస్థితి.

పోర్చుగలు విషయస్థితిని గురించి వచ్చినవార్తలు సత్యమారములని తెలియుచున్నది. మంత్రులగమువారు పార్లమెంటును ఆశ్చివైచి తిరిగి ఎన్నికలు జరుగవలెనని ప్రకటించిరి.

బంగారు తయారుజేయుట

జన్మములు బంగారమును తయారుజేసి ప్రపంచమంతట బంగారుతో నింపగలుగుదురని ఆంగ్లావ్యాపారస్థులు దలంచుట లేదు.

అట్లు బంగారు జేయవచ్చు ననియు నది కష్టతరమని తెలుపుచున్నారు.

తయారుజేయబడిన బంగారు అసలు బంగారుతో పోటి జేయలేదని ఇంగ్లాండు బాంకు ప్రతినిధి తెలిసెను.

ఈనెల 21 వ తేదీన జె. ఇ. వాల్యాటూ, ఆనిటెసాంటూ, గిబ్బర్నీ, సర్ లావ్నెల్ సాండ్స్ గార్లు రాజప్రతినిధి గారిని సందర్శించిరి.

సర్ ఆలేక్షానూగారు ఆరోగ్యసంసారనకు పాట్నానగర నుంవలి వారిస్వగ్రామమునకు వచ్చుచుండి నిన్నటిదివము మిచ్చట జరిగినయుడిన దగ్బాకుకు వెళ్ళియుండిరి

కలకత్తాయందు నిర్మింపబడు విజ్ఞోరియా మెమోరియల్ నకు దర్శాంగసహారాజుగారు లక్షరూపాయలు, దంధిమహారాజుగారు 8000 రూప్యములు విరాళ మొసంగద మని వాగ్దాన మొసంగిరి.

హంబాయి నగరములో నొక ఇటిక మేడలో లైనిక సామానులలో మిగిలినవి, ముఖ్యముగా ఉన్న బట్టలు, తుండ్లు, డౌవళములు, నైసికులు యుద్ధదంగము నందు తొడగు బూట్లులు మున్నగునవి దాచి పెట్టుబడియుండెను. నిన్నటిదివము ఉదయమున అధికనము పాతరాను శ్రీతితియ్యెను సామాను లన్నియు బూడిద రాసులుగా మారెను. ఇంజనులు అగ్ని బ్యాంలను చల్లార్చుటకు చాలసేపు పట్టెను. ఉభయమును ఇకపూర్వ రుణయలేను గాన భారత ప్రభుత్వము వారి నైసిక కాకుకు ఇందువలన 15 లక్షల నష్టముకలిగెను.

నిర్బంధ విధానము

సంయుక్త రాష్ట్రములు

ఇండియన్ ఐరిష్ లెజిస్లేషన్ ప్రకారము

ఈ ప్రతిక అలహాబాదులో ఆయన పేరుపడినది. మన 22 వ తేదీ ప్రకటనము ప్రకారము పేరుపడినది. "నేను మారితోగిరిని నాదాచావు లేదు" అనుకొని క ముద్రింపబడినది. మన దేశదేశాంతములను సులభముగా నిర్బంధించుచున్నది. 4 కాగితములపై వ్రాసినది కాగితముతో రెండవ ప్రతినిధిని. ప్రధానాధ్యక్షులను స్వీకరించును. ప్రధానాధ్యక్షులను లైట్లు రెండు కాగితములను గలవు. పరిశీలన మొత్తముగా అనంతరము ముద్రించి పంపింపబడినది. ఈ ప్రతిక ప్రతినిధుల ప్రభుత్వమువారి ద్వారా పంపింపబడినది.

దేవదాసు గాంధీగారు

గాంధీగారి కనిష్టపురుషుల వేదముగా అలహాబాదులో నిర్వహించుచున్నది.

పంజాబు శాసనసభ

గోధుమనాథమిశ్రగారి తీర్మానము

గోధుమనాథమిశ్రగారి తీర్మానమును చర్చించుట కవసరముననే ముగియబడినది. జనవరి 23 వ తేదీన జరుగు కాగితములలోనే చర్చించుచున్నది సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు చేసిన నిర్ణయము మిశ్రగారికి తెలిపబడినది.

అలహాబాదు జిల్లా మాజీ ప్రభుగారు జగన్నాథ కంకరమిశ్రగారికి 100 రూపాయలు జుల్యూన్ 18 మాసముల కఠిన శిక్ష విధించిరి. నిందితుడు తుమారాజ్ కి, కాంగ్రెసు స్వచ్ఛంద సేవకోశమునుండి చేరని వాడైన మొసంగెను. నిందితుడు తక్షణమే విడుదల చేయబడినది.

లక్నోలో సమితివలెనుండి 3 రు స్వచ్ఛంద సేవకులకు 6 మాసములు కఠిన శిక్ష విధించబడినది.

కందం ప్రము

శ్రీ గాంధీ కందం ప్రము మహావిద్యాలయము

మీలూరు

21 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవము జరుగుట

మీలూరులో నెలకొల్పబడిన యీ మహావిద్యాలయ ప్రారంభోత్సవము 21 వ తేదీని జరిగినది. నిధికి వసూలైన మొత్తము లక్ష రూపాయలకు మించినది. లోక మాన్య తిలక్ గాంధీ మహాత్ముల పటములను జూరవ స్వామివారిని రథము వై నిలిపి స్వామివారి దేవాలయమువద్దనుండి బహుపీఠిని యూరేగింపు జరిగిరి. నెలకొల్పి ప్రజలు యూరేగింపునందు రథోత్సవముతో గూడ దాచిరి. దాక్షిణ్య కోశా నాసింహాచార్య నాయకులు, మూర్తా రామయ్య నాయకులు గార్లు రకరక ప్రేమల (చోపుదారి పెండ్లికర్రల) ధరించి ఏనుగులు గుర్రములు వైచిత్ర్య కళలదర్శనము గాంధీనికరముల రథము ననుసరించెను. కాయగూరలవర్తకులు మిక్కిలి హెచ్చుగా పనిచేసిరి. సగస్వతీక్షా జరిగినది. పిమ్మట విద్యార్థులను చేర్చుకొని సాంప్రదాయము జరిగిరి. ఆకల జమిందారు మోతే గంగ రాజుగారి అభ్యుక్తితోడ సభ జరిగినది. విభాగములన్నివారి పేరులను విద్యార్థుల సంరక్షకులకు పంపుటకు ముద్రింపబడిన విజ్ఞప్తులను దీక్షా సంఘ నాయకులగు మానేషన్లీ మూర్తినాథాయజగారు చదివి గంభీర ప్రవాసమునిచ్చిరి. సభలో 100 రూపాయలు విభాగములు చేయబడినది. కలగర కామస్వామిగారు 45 సంవత్సరమునిచ్చిరి.

మీలూరు, డిసెంబరు 23:—మీలూరునగరమునకు శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రభాషిత మహావిద్యాలయమును విశేష విశ్వాసముగలవలెను. పి. పి. త్రిప్పిపాళు పనిచేయుటకు గాక గారు, ఉపాధ్యాయుల పదవులకు శక్తి సామర్థ్యములను బెంపుచు అభ్యర్థులు దరఖాస్తులను బంపుకొనవలెను. దరఖాస్తులన్నియు జనవరి 31 వ తేదీలోగా విశ్వాసము సంఘాధ్యక్షుడు మోతే గంగ రాజుగారికి చేరవలెను.

బెంగుళూరు కాంగ్రెసు సంఘము

మొనూరు దొరతనమునకు కాంగ్రెసు సంఘమునకు ప్రాతిక ప్రధాన కాలనాశ్చర్యము కలిగినది. ఈ సంఘమువారు దొరతనము వారి కెట్టియిబ్బందిని కలిగించుట లేదు. రాష్ట్రములు త్రాగుటను మాన్పించుట, అంటరానితనమును తొలగించుట అను విషయములందు మాత్రమే సంఘమువారు శ్రద్ధానియున్నారు. ఇతరులకు గూడ నా విషయములందు మాత్రమే శ్రద్ధవహించెదరు. మొనూరు సంఘమునకు 1500 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులుగలరు. 80 కాట్టులను ప్రతిదినము పని జరుగుచున్నది.

పటేలుగారి విజ్ఞానము.

పాఠకులకు, ప్రేక్షకులకు

కాబోవు 10 కోట్లను మనకు పరిష్కారమును. బంగాళా, పంజాబు, బీహారు, చెన్నపురి, సంయుక్త రాష్ట్రముల యందును వలంటీరులదళములు అందగూడ దనియు సభలు చేయగూడదనియు ప్రకటించిన చోట అందెల్లను ప్రజలు మైదుకు నిద్రమగుటయే మరే సాంప్రదాయము. కాననోల్లంఘనమునకు చురలను నిద్రముచేయుటకుగాన పోలీసువారి యజ్ఞలను విరసాచుచు వారిని గొంపించుటే మనమతము. కాంతి నెలకొల్పుటయను, అట్టితరుల చేయుటలు చెప్పబడుచున్న మనధర్మము. దౌర్జన్యవేషము కనుడకుండ చేయుటే మనముభవజయము.

అనేకదర్శనములు ప్రజలనున్నవి. కాంగ్రెసువారు వాచములో నమాయువాదులలో దొడ్డుజరుగునదంతిగా నున్నది. ఇతరులయు నభిమతి మనము రుజువుచేయవలెను. పోలీసువారియజ్ఞల విరసాచించునట్లే కలంటిరులు చెప్పినట్లు గూడ నభిమతి.

అనంతరమువారు సహాయముల యెడ మర్యాదగ ప్రవర్తించవలెను. ఖద్దరుధరించినవారు విశేష ప్రత్యక్షముల ధరించిన వారియెడ మర్యాదగను సహనముతోను మెలంగవలెను. మనము ఖద్దరు ధరించుటకు హక్కుగలదే వారికి విశేష ప్రత్యక్షముల ధరించుచున్న గూడకం లేకలదు. స్వరాజ్యములో నితరుల నిబ్బంది పెట్టించుటకు ఎవరియిష్టానుసారము వారు చరించుటకు స్వాతంత్ర్యముండవలెను.

ఎచ్చటను, ఏకారణమునను, ఎకతాళిచేయుట, కేకలు వేయుట మొదలైనవి జరుగగూడదు. పాశ్చాత్యైస్తవ సోదర సోదరిమణులను గౌరవించవలెను. పీఠులందు కాకపోకల కిబ్బంది గలుగునట్లు పీఠులలో గుంపులు గూడరాదు.

చాకిరి అమ్మలను, మాలావా వాజులతో మోహని శ్రీమతి వసంత్ దేవి దాసుగార్లు నూరేగించునపుడు బండ్లతోగూడ నకుచుగూడదు. స్వేచ్ఛనుగర్హి గుమిగూడరాదు. వారిలో నెవరు నైన నుండుని చూడవలెను.

అనాచ్యుతాచార్యులు కాంగ్రెసునకు వచ్చు పరవశి యంతసహాయము చేసి వారి కెట్టియిబ్బందులు లేకుండునట్లు చేయవలెను. ఖిలాఫత్ ముస్లింలగు, కాంగ్రెసు అగ్రముందు కనుగొని తెలిసికొనినది వశంతులను చేసిని నమ్మగూడదు.

అఖిల బంగాళా హర్తాళము

వసంత దేవి గారి హెచ్చరిక

గాంధీమహాత్ముని క్షీణింపి సంకేతమునంపియున్నాడు:— "నాయకుల గౌరవించవలెనన్న ప్రజలు హర్తాళము చేయుటయే విధి. అట్లు చేసియెడల వివాద, నాయకులయన్న నమ్మకమును స్వతంత్రాభిప్రాయము లున్నవనియు, ఉజువుకాగలదు. నాయకులు లేకున్నను మీ స్వబుద్ధితో నాలోచించి హర్తాళము చేయగలరని మావుటకు కలకత్తావర్తకులకు మంచి తరుణ మేలెంచి నది. ఇదివరకు కంటే 24 వ తేదీన హర్తాళము చేయుట యెక్కువ చూపుము. కలకత్తా పౌరులందరూ నారోజున తలుపునుమాసి కొని యిండ్లలోనే కూర్చుండవలెను. ఈ కారణములతో అచి న వారికి కాపాడుటకు వలం టీరుమార్తము జయటికి రావచ్చును. కలకత్తా పౌరులు 24 వ తేదీన తమ విశ్వక్త ధర్మమును సెరవేయుటలో నెన దింతురని వ్యధముగ నమ్ముచున్నాను".

ఈ సంకేతము మన దృఢాభిప్రాయము తీర్మానమును సూచించుచున్నది. బంగాళా హర్తాళమును గూర్చి మనము తెచ్చుకగిన దంతయు నీ సంకేతముతోనే యున్నది. హర్తాళమును, పరిత్రాగ జరుపును. 24 వ తేదీన నిండ్లలోనే యుండుడు. ఎంతో ప్రకారమును జనించినను బయటికి రాకుండు. ప్రభుత్వము వారును, స్వలాభాపేక్షకులైన యితరులను చెప్పు వానిని గమనింపవలదు. అధికారదుర్భిమానములను జయించుటకు యజ్ఞధర్మ వంతుల నమ్మవలదు. బంగాళావేళ్ళు గౌరవము మీజ్ఞతలొ మన్ను. కాపాడును. దైవము సహాయము చేయగలను. వసంత దేవి. (సర్వెంటుపత్రిక) (కానుగారి భార్య)

కుమారునికి వీరమూలసంక్షేమము

80 సంవత్సరముల శ్రీవాలంటిరు మంతికాక్షము చేసితిని నాయకా! నీకుంటి పుత్రుడను నాకు కలిగినందుకు నాకు చాలాసంతోషము. పట్టుదలవచ్చు జయముగలవు. నీకును నీతోటి కైలాసోదకులకును నాయభి

స్థానిక వార్తలు

వార్తలు:— పాము, పేరు జరుగు ది:ములలో త్రాముబండ్లను వనములను. కామ్రులందు ఎన్నిగంటవర కవసరమైన నన్నిగంటలవరకు నడుపుదురు.

వి. సి. ఎస్ ఉద్యోగులు:— ప్రాంత కార్యద్రుష్టి, జోన్స్ ఆఫీసు చేర్చు అను వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులు జీసెంబరు 12 వ తేదీన వచ్చిరి.

రాష్ట్రీయచిత్రాలయమువారిచే ప్రకటించబడిన జలియను వాలిబాగు, అత్యుత్తమ, పంజాబు అనుపటములను ప్రభుత్వము వారు వశపఱచుకొనిరి, ఇతరకళా దొరకనను ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనెదరు.

నొగుణవిలాససభ:— ఈ సభవారు 24-12-21 వ తేదీన 5-30 గంటలకు విశ్లేషణములలో భేతాభూమి (The demon Land) అనునాటకము నరవములో ప్రదర్శించురు.

జి. బి. 1699:— విశ్వవిద్యాలయమునకు కళాశాలలను ఎప్పిలియేట్ చేయు విషయములో నీక్రిందిట్లు చేర్చబడుటకు ప్రభుత్వమువారు రుజ్జు నిచ్చిరి:— "శ్రీల కళాశాలలందు సాధారణము నాకటలు అందరును శ్రీలే యుండవలెను. అటలకు, వ్యాయామమునకు, వసతు లేర్పరచవలెను."

కాలక్షేపము:— 1921-వ డిసెంబరునెల 24 వ తేదీ కనివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు లక్ష్మీకల్యాణమును, 25 వ తేదీ అదివారము సాయంత్రం 4 గంటలకు వామనచరిత్రమును, తొండమండలము నూర్కలపాళులో భగవత్కథా ప్రసంగసభవారి యాజమాన్యమున మంధానాం - బ్రహ్మకృతి పంచావళి కౌస్తుభవారివలన జరపబడును.

వలంటీరులు:— సోమవారము 26 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మాంటుకోడ్లలోని మహాజనసభలలో వాతీయసలంటీరుదళమువారు సభచేయుదురు. పి. కుమారస్వామి చెట్టియారుగా రభ్యుత్తమహింతురు. జాతీయవలంటీరు అందరును తమ ప్రమాణపుత్రములు తీసికొని రావలెను.

ప్రమాణపుత్రము లేనవద్ద నైన నున్న పక్షమున దయచేసి నెంకి ప్రాజ్ఞలనుండి యభికారి క్రియవలెను.

సిటిపోలీసులు:— న్యాయముగాని యన్యాయముగా చేస్తువులపోలీసులు తమ శిరము దుడుచువిషయములలో నసం తృప్తిగనే యున్నారు. పిచ్చులనుపాములలో వారిసంఘాధ్యక్షుని యాభివర్త్యముక్రింద నన్న సమావేశమై చర్చచేసి యభివారులు నిర్లక్ష్యముగనుండి జీవనావశ్యకములైన నీయకుండుటచేత కాబోవునెలలో తమ శిరములు పుచ్చుకొనకుండునట్లు తీర్మానించిరి. కోర్మెలదీర్చునీక్షమున సమ్మెగట్టుదురని ప్రబలియున్న వాడుక యజ్ఞధర్మనిగూడ తీర్మానించిరి. (దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

బర్తా

యంతరాజునకు స్వాగత మొసంగవలయునని తర్కా కాసనసభవారు తీర్మానము గాంచిరి.

నిర్బంధించబడిన నాయకులను విడుదల చేయవలయునని ఒక తీర్మాన ముపహించుటచేను. రాజకీయసంఘములు యువ రాజును జమిందారులచేతను నను తీర్మానము నుపసహరించుకొని, నిర్బంధించు జమిందారులతో వ్యవహారమునందు పాలు గైకొనమని వాగ్దాత మొసంగిన, నిర్బంధించు విడుదల చేయవలయునని ప్రభుత్వకార్యకర్త చెప్పెను.

నందనములు. వృద్ధులాలనై నను నేను నాయకులకు చేరబోవుచున్నాను. (పి య మా త)

సారత్తామిని మిత్రదేవి

(సర్వెంటుపత్రిక)

ఒకజుమారును టైదుట పోన రెండవవాని సంపాదించుట. 50 సంవత్సరముల వయస్సుగల వి. ముజుందారుగారు తమ రుణికిత వార్త విని యిట్లు వ్రాసెను:—

భూపేంద్రుడు మంచి కార్యము చేసెనని సంతసించుచున్నాము. జీతేంద్రుడుగూడ వచ్చుటకు బయలుదేరుచున్నాడు పంతులుకింక పుత్రులు లేరని వింటిలుచున్నాను. (సర్వెంటు పత్రిక).

మలబారు

సర్వంట్సు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ ఉపాధ్యక్షులగు జి. కె. దేవధాసుగారు ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు పబ్లిషింగ్ ఇల్లు చెప్పిరి:

మలబారు సహాయనిధి విరామముల వనూళ్లవల్ల నాకు కొంత ఆశాభంగము కలిగినది. మలబారుదుస్థితి అందరకు చక్కగ తెలియకుండుటచేతను, సహాయ నిరాకరణము భిలాభులు ఉద్వేగములకు కొంత అవకాశము కలుగుననియు విరాళముల పంపు విషయము నందు ప్రజలు నిరుత్సాహము కనవరచుచున్నారు. మలబారు దుర్దశ కేవల రాష్ట్రీయసమస్య కాదు. ఇవి జాతీయసమస్య. ఇప్పటికి 95 వేల రూపాయలు వసూలైనవి. తీవ్రమైన క్రాంతికల పయనీయరు మన్నగు పత్రికలు మలబారు నిధి ఉద్వేగము విజయమునకు అధికముగ సహాయము చేసినవి. ఇన్నియు ఇట్లుండ బాంధాయినినందలి 'టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా' పత్రిక సహాయము అద్వితీయము.

మలబారుదుస్థితి అందరకు చక్కగ తెలియవలసినదొ బాంధాయి రాజధానిలోనే 10 లక్షలరూపాయలు వసూలు చేయుగల నను ధైర్యము నాకు గలదు. ప్రస్తుతము నేను చెప్పి పురికి పోవుచున్నాను. గవర్నరుగారిని ఇతర ప్రభుత్వ సభ్యులను సందర్శించి వారల ఆప్రిప్రాయములు తెలుసుకొందును. అచ్చటచ్చట సభలు జరిపి మలబారునందలి కష్టములు వివరించినచో తగుసహాయము దొరకగలదు. ఈ సందర్భమున రాష్ట్రీయకానన్ సభా సభ్యులు ఉత్సాహవంతులై సభలు జరిపి, విరాళములు ప్రోగు చేయుట యుక్తము.

రిలీఫ్ కాంపులలో యుండు స్త్రీలు, పసిపిల్లల సహాయము విషయమై ఆత్మధికముగు శ్రద్ధవహించుట అవసరము. ఈ సందర్భమున డాక్టరు సి. బి. రామరావుగారు వైద్యసహాయ మొసంగెదనని వాగ్దానమొసంగిరి. వారికి సహాయసంఘమువారు వందనములు అర్పించుచున్నారు. స్త్రీలకు సహాయము: విషయమై ఆలోచించుటకు బానికి భాయిభటు సతీమణిగారిని, నటరాజన్ కన్యకను మలబారునకు పంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇదిగాక స్త్రీలకు వైద్యసహాయ మొసంగుటకు డాక్టరు సాయిచారు రనేడి సతీమణిగారిని, గోడు బాయి సతీమణిగారిని నావెంటి పిల్పుని పోవుచున్నాను.

తిరుగుబాటుదారులు కరణజొచ్చుట మన్నారములు భిలాపతు గవర్నరు బిరుదాకింతులను తిరుగుబాటుదారుల నాయకుడును అగు సీతకోయతంకలుగారు యీనెల 20 వ తేదీన పోలీసువానికి వశమైరి. వీరివద్ద కొన్నిట సాములు కొంత మందుసామగ్రియుండెను. పోనాని తాలూకాలో తిరుగుబాటుదారుల భయములేదని సివిలుఆఫీసరు ఈవన్న గారు చెప్పుచున్నారు. నిన్నటిదినము చంబురసికంతుగారు కరణజొచ్చిని ప్రకటింపబడినది.

జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారి క్రింది ప్రకటనము గావించిరి. కల్కికోట, డిశంబరు 21— స్పెషలుపోలీసువాకు నుడ త్రియలో 3 తిరుగుబాటుదారులను చంపిరి. కొండొట్టిలో 1700 తిరుగుబాటుదారులు పోలీసువారివశమైరి. నిలంబూరులో 93 మందికాడ లొంగిపోయిరి. 250 మంది గుర్జారులకు లొంగిపోయిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము

ప్రభుత్వ ఆదర్శణ కింద వాలంటీరు ఆర్గనిజేషన్లు స్థాపించు విషయమై మాధవరాజుగారు మరికొందరు రాయబారులు గవర్నరుగారిని పోలఘాటులో శుక్రవారం సాయంకాలము సందర్శించెదరు.

కేసుల విచారణ

మన్నారఘాటు ఎల్లయనాయకుగారి కేసు సాక్షులవిచారణ ముగిసినది.

సంఘాత మరణము

రైల్వేవాగ్డెనందు జరిగిన ఘోరమరణములగురించి విచారించుటకై స్థాపించబడిన సంఘము తిరుగ 22 వ తేదీన కల్కికోటలో డిస్ట్రిక్టు బోర్డులో సమావేశ మయ్యెను. సర్జను జేనరలు గివ్వగారి సాక్ష్యము ప్రచురీకరించెను.

* * * * *

కేసుల విచారణ.

చెరుపల్వేరి పోలీసువేషము లూటికేసుపై తీర్పుజేపు బడినది. ప్రభుమండితుడును, కౌల్ గెనుసంఘ కార్యదర్శియు అగు టి. కేశవజ్ నాయకుగారికి 10 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మిగిలిన 32 నిందితులలో 31 లకి 8 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

డిశంబరు 21 మంగళవారము

న్యాయశాఖ.

ఏజన్సీదివిజనునందు డిప్యూటీ తహసీలుదారు గుండు మల్ల వెంకటరెడ్డిగారికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారిమియ్యబడినది.

మహమ్మదు మొహిద్దీను సామెలు బహదరుగారు కాకినాడ స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నము జిల్లా యందు ఏ. సి. చాపెల్లుగారికి మూడవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారి మియ్యబడినది.

రెవిన్యూ శాఖ.

నాయని శేషగిరిరావు నాయుడుగారు జెల్లూరి జనరలు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నున్నవడిరి.

బాసుగె. బి. ఇ. ఐ. సి. ఎస్. గారు విక్టోరియా లెకిని కలు ఇన్స్ట్రాక్టు కాన్సిలునందు ప్రభుత్వసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ

ఆర్థరు చార్లెసు థామసు బూత్ గారు సెలవునుండి రాగానే వి. కర్మిలు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్పబడిరి.

ఫోనిక్ స్వరపరిపాలన శాఖ

రావు సామెలు ముత్తయ్య చిదంబరం ముత్తయ్యచెట్టి యారుగారు మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రావుబహదరు చింతలపాటి వెంకటనారాయణరావారాజుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కాజ నరసింహముగారు పెద్దాపురమునిసిపలు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

చివుల వెంకటకృష్ణయ్య నాయుడుగారు తెనాలి తాలూకాబోర్డు సహాయాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొన బడిరి.

న్యాయశాఖ

మోస్టిజెను కర్నూగారు విద్యాశాఖకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

తిరుగడమరదూరు శేషయ్యరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు చిత్తూరు ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

మేకముప్పయ్యరు హోటను ధాన్యుగారు గుంటూరు నెల్లూరు జిల్లాల స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఎస్. వెంకటరమణనాయుడుగారు కృష్ణా పర్చుమెంటి జనులో తూర్పు డివిజనునకు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్పబడిరి.

త్యాగరాజ కామస్వామిఅయ్యరుగారు నెం. రి. క. ను దివిజనునకు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్పబడిరి.

ఆర్థరు చార్లెసు థామస్ బూత్ గారు ఉత్తరార్కాటు దివిజనులో రాణిపేట సబ్ డివిజనున కసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్పబడిరి.

వైద్యశాఖ

సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగారు కెన్సెస్ ఏ. కృష్ణమూర్తి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎంగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డువారికింద పని చేయుదురు.

సి. ఆ. సగరగు ఇ. వెంకటరావుగారు మదరాసు కానిటరీ కమిషనరుగారికింద పనిచేయుదురు.

టి. ఎస్. రామకృష్ణయ్యరుగారు జిల్లా జిల్లా ఆరోగ్యాధి కార్యకింద సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగ పనిచేయుదురు.

ఎం. సుబ్బయ్యగారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డువారికింద సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగ పనిచేయుదురు. క. గోపాలరావుగారు మదరాసు కానిటరీ కమిషనరుగారికింద పనిచేయుదురు.

కెన్సెస్ బి. శివరాముగారు మదరాసు ప్రభుత్వజేనరలు వైద్యశాలలో సీనయరు అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

నక్కల నెక్కలం, తోట్లపాలెం గ్రామముననులు అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమపదవులకు రాజీనామా నొసంగిరి.

రములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మంజు ఎదుచెట్ గారు నికుదల చేయబడిరి.

మన్నారఘాటు ఎల్లయనాయకు కేసు.

ఈ కేసునందు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు వాదములు, నిందితుని పక్షపు వకీలువాదములు ముగిసినవి. 23 వ తేదీన కోర్టువారు కేసుపై ఉత్తరువు లాసంగెదరు.

కీ॥ శే॥ ది॥ బ॥ ఏ. సుబ్బరాయలు

రెజిగారు

మదరాస్ ప్రభుత్వమున విద్యాశాఖామంత్రిగ నుండిన సుబ్బరాయలు రెడ్డిగారి మరణమునకు వగచుచు నిన్నటిసాయం కాలము మదరాసు షెరిఫుగారిక బహిరంగసభను పచ్చయప్ప భవనున జరిపిరి. తత్సభకు రాబు బి. రంగాచారిగారధ్యక్షుల నువహించిరి.

అధ్యక్షులు

ఇట్లు నడిచిరి :— సుబ్బరాయలు రెడ్డిగారు పటాలో పము అన్న ఎటుంగనివారు. ప్రకటనార్థము గొప్పనిమిత్తము పని చేయువారుగారు. రెండవకంటివారికి తెలియకుండగ త్రికరణ కుర్చీనమొకదానిని శేపెడివారు. తరు ఇరుగుపొరుగువారి కేయ స్సును గోరువారు. స్వతంత్రబుద్ధిగలవారు. ఒకరు చెప్పిన విషయము గారు. చక్కచచ్చినపుడు పట్టుదలతో తమ ప్రత్యుత్తరమైన నచ్చ జెప్పి కళపరుచుకొన గల్గినవారు. గ్రామవాసులు తాలూకా ప్రజలు మిత్రులు చెప్పనంగతులను సావధానచిత్తులయి వివేచివారు. మొండివాడమన్న నెటుంగరు. నిష్కపటి వయో వృద్ధులైనప్పటికిని దేశము తననే గోరినందున మంత్రిపదవిని అధి స్థించిరి. బ్రాహ్మణేతరులను ప్రేమించి ఆకతుకు జెందినను బ్రాహ్మణులను గూడ ప్రేమించు చుండెడివారు. ఎవరిపట్లను గూడ ప్రేమతోనే ప్రవర్తించునగాని దూషించి ఎటుంగరు. వికల హృదయము గలవాడు. బొదార్యంతుడు. ప్రజాహితమునకే దేవతమును దాంపోసెను. అట్టివాని స్మరించుటకు నేను ఇచట సమావేశమైనాడము.

పిమ్మట శంకరు నాయుడుగారు పంపిన సానుభూతిలేఖ చదువబడినది.

మొదటితీర్మానము

త్యాగరాజు రెడ్డిగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపసాదించుచు ఇట్లు నడిచిరి. “మదరాసు పోరులు ప్రభుమంత్రి పర్యుడు కీ॥ శే॥ ఏ. సుబ్బరాయలు రెడ్డిగారి మరణమునకు వగచుచు తమ సానుభూతిని రెడ్డిగారి కుటుంబమునకు తెలుపుచున్నారు.”

త్యాగరాజు రెడ్డిగారు రెడ్డిగారి సుగుణాతిశయములను ప్రజాహితేశనమును గూర్చి నుతించుచు మంత్రిులలో రెడ్డిగారిని మొదటవానిగ నేను, గవర్నరుగారు ఎకరిని సేర్కొనెదరిని నన్నును, నియమించితి ననియు, ఆపదవి నంగీకరించుటకు చాలకాలమువరకు రెడ్డిగారు అంగీకరించక ప్రత్యుత్తర మీయకున్నను, బాధ్యత నంతను నేనే వహించి రెడ్డిగారిని ప్రధాన మంత్రిగ నియమించవలయు నని ఏర్పాటుజేసితి ననియు తుదకు రెడ్డిగా రాపదవిని అంగీకరించు నటుల జేసితి ననిరి. రెడ్డిగారు ప్రజల నిమిత్తము పడిన శ్రమ నే నెటుంగుచుననిరి. ఆయనత్యాగ్యములను జూచియే ప్రధాన మంత్రిగ నియమించవలయునని, గవర్నరుగారు తొలందొల్ల నన్ను ఆడిగినపుడు, నూచించియుంటి ననిరి. రెడ్డిగారు భూతదయా పరులు. దానికి కడలూరులో ఆయనపేరు నన్ను వైద్యాలయమే దృష్టాంతమనియు రెడ్డిగారు చనిపోయినందుల కెంతయు విచారించుచున్నా మనిరి.

ఈతీర్మానమును గోవిందరావునయ్యగారు రనువదించి ఉపాధ్యక్షుల సామెలుగాను, రామదాసుగారు, సామెల్లా బాచ్చా సామెలుగారు, సోమసుందరం పిళ్ళగారు బలపరప, అందరికీ అంగీకృతమయెను.

రెండవతీర్మానము

వైతిర్మానము ప్రకారము ఈసభవారి సానుభూతిని అధ్యక్షులు రెడ్డిగారి కుటుంబమునకు తెలియజేయవలయు నని ఈసభవారు గోరుచున్నారు.

ఈతీర్మానము అన్నామలై రెడ్డిగారిచే ఉపపాదించబడి తినికావలం రెడ్డిగారిచే అనువదించబడినది. సల్లా గురుసామి రెడ్డిగారు రెడ్డిగారియందు గల గౌరవమును చూపుటకు ఆయన పేరు నొకవిశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థి వేదనమునో లేక విద్యార్థి సీతమునో (ఆయనకు ఆభిరుచిగల విషయమునకు) నెలకొల్పువలయుననుచు తీర్మానమును బలపరప అది అంగీకృతమయెను.

అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

గుడివాడతాలూకా గురివింద గుంటకగ్రహారం అకరణ, గ్రామముననుగార్లు, అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర విషయములు

(కచ్చకామిలారోగము)

(నారాయణం, కేశవాచార్యులు)

ఒక మనుషుడు విశేషముగ వైద్యమును గలిగిన పదార్థములను భుజించుచుండిన పిత్తద్రవము రక్తమును మాంసమును పీల్చుకొనుటచే మంటలు కలిగినచో నావ్యాధిని పచ్చకామిలారోగమనియు పరికరించు పిలుచుచున్నారు.

కామిలారోగోత్పత్తిలక్షణములు

శ్లో. పాండురోగో వాపిత్త శ్లేష్మలక్షణము లన్నియు గలిగియుండుట ముఖము, శేత్రములు, మూత్రము, మలము, పసపు బారియుండుట దాహముగలుగుట అన్నము తీర్ణము గాకుండుట దౌర్బల్యము అనుచి గలుగుట ఈలక్షణములుగలది కామిలయని తెలియవలయు. ఇది దీర్ఘ కాల ముండుటచే కుంభకామిల యని యర్థము.

(మాధవనిదానే)

తా॥ పాండురోగ వాపిత్త శ్లేష్మలక్షణము లన్నియు గలిగియుండుట ముఖము, శేత్రములు, మూత్రము, మలము, పసపు బారియుండుట దాహముగలుగుట అన్నము తీర్ణము గాకుండుట దౌర్బల్యము అనుచి గలుగుట ఈలక్షణములుగలది కామిలయని తెలియవలయు. ఇది దీర్ఘ కాల ముండుటచే కుంభకామిల యని యర్థము.

ఇదియునుగాక యీ వ్యాధియందు చర్మము పసుపు వర్ణముగ నుండును. జ్వరరోగముగల మనుషుడు దీర్ఘ వ్యాధిగడె యున్నప్పుడు కొన్ని సమయములలో కారిజము (Live) నుండి పిత్తద్రవముయొక్క పారుదలకు జ్వరతీవ్రతలను కారిజలోపము లవలన పిత్తద్రవము రక్తమును మాంసమును దహించి యీ వ్యాధి కలుగుచున్నది. ఈ వ్యాధిగ్రస్తునికి ఒక్కొక్కప్పుడు గోర్లు, నాలుక, ముఖము, కండ్లు పసుపువర్ణముగ నుండును. మలమూత్రము లు రక్తమిశ్రితతీవ్రతలములగా నుండును. అశీర్ణము ఆశీర్ణ అనుచి గ్రహణిగాడ నుండును. ఈరోగి శ్రీయయినచో ఆమెపాలు సమప్రవర్ణముగ నుండును. కొన్ని సమయములయందు దేహమంతయు దుండగానుండుట నోరుచేరుగానుండుట నాలుక వైపుల్లిపార కాగియునలె పొరగిమియుండుట వైద్యాధిక్యముచే ప్రాతః కాలమునందు, త్రిపుట మొదలగు లక్షణము లన్నియు సంపాద్యుచును. ఇట్టివానిని టికిని, ముఖ్యముగ పిత్తద్రవము, రక్తమునందు కలిసియుండుటచే కారిజపువచున్నది. మరియు ఈ వ్యాధిగలుగుటకు కొన్ని కారణములు గలవు. అవి యెద్దియన, ఆకురత, కడుభయము, దుఃఖము, అశీర్ణము, విషపదార్థములను లానికి దైకొనుట, వైద్యవాహికయందలి రక్తప్రవాహమునకు, గోరొజనము (Gall stone) నడ్డగించుట, మున్నగు కారణముల చేతను ఈ వ్యాధి కలుగుచున్నది.

కామిలారోగి గమనింపవలసిన ముఖ్య లక్షణములు

కామిలారోగి ఒక బొట్టుచేతి నైనను నూనెనైనను లోపలికి దీసికొనగూడదు. శాస్త్రజ్ఞులు కొందరు పాలనుగూడ తీసికొనగూడదని చెప్పుచున్నారు. కాని రోగిమూత్రము, తాను తీసికొనుపదార్థములలో పాలు నిరాటంకముగ దీసికొనవచ్చును. ఆవుపాలనుమాత్రము పూర్వముగోగి పుచ్చుకొనుచుండిన వ్యాధి త్వరితముగ గుణమిచ్చును. ఈ రోగినివారణార్థమై కొందరు శేత్రములకు కాటుకలు వేయుచున్నారు. కొందరు సుగంధపరి మళద్రవ్యములను దేహమంతయు పూయుచున్నారు. మరియు దుర్మైగాడులలో పసుపుకట్టతో విగ్రహములను వేయుచున్నారు. ఈ వైద్యములచే, వ్యాధి నివారణయగునని, నే నొక్క ప్రాయశాళనమున్నాను కాని, ప్రయోజన మేమంతవిశేషముగ నుండదని నే నిక్కముగ చెప్పుచును. అయితే యిట్లు చేయుటవలన కొన్ని సమయములలో శేత్రములనుండియు, ముక్కునుండియు పచ్చనిద్రు బయలుదేరి, బాధ కొంత వకకు కారించును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేదయునాని, చికిత్సలు.

ఆహారమునకు మారుగ రోగి కిష్టమున్నచో, బార్లబియ్య త్రాణతో, పాలు ఇచ్చిన శ్రేయస్కరము. ఒకపర్యాయము మింగగలిగినన్ని వేడిపాలలో, 10, 12 బొట్లకు మించినంత అల్లపు రసమును కలిపి దినమునకు 3, 4 సార్లు దీసికొనిన మంచిది.

తెల్లవారిగ నె, ముఖప్రక్షాళనమునకు తరువరి కొంచెము పసుపు (సుమారు 1/2 తులము) అరణా (0.0-0.6) పెరుగునందు కలిపి పుచ్చుకొనిన మంచిగుణ మిచ్చును.

కుద్దితేసిక శిలాజిత్తును (Bitumen Judeic) 2 తులముల ఆవుపంచితములో కలిపి, దానిని దినమునకు, 2 లేక, 3 పర్యాయములు పుచ్చుకొనవలయును. ఈ వ్యాధికియ్యమందులలో,

సుఖవిరేచనమునకు పకరించుమందు మిరియే యుండవలయును. సాధ్యమయినంతవరకు అట్టిమందులలో విరేచమునకు మందు మిరియే కానిచో, విరేచనమునకు ప్రత్యేకముగ మందువాడవచ్చును. ఈ వ్యాధులలో వాడునట్టిమందులు, ఆవుపంచితముతో కలిపి యెసంగిన నుఖముగ విరేచన మగును. ఆవుపంచితము సుఖవిరేచనమునకు ఘోషాయి చిటుకావంటిది. రోగి బలాధ్యుడైనచో, వానికి తరుచుగ ఆవుపంచితము, శేదిమందుకు మారుగ నియ్యవచ్చును. వారమురోజులు, లోహాధస్తము అనగా మండూరమును ఆవుపంచితమందుచి, 3 గ్రాములను తేనెతో కలిపి ప్రతియుదయము ఒక పర్యాయము వాకించుచుండవలయును. దానిని తీసికొన్న తరువాత, పాలు, అన్నము మాత్రమే భుజింపవలయును. ఇయ్యది యీ వ్యాధినివారణకు ఉత్తమమార్గము. లోహముతో గూడిన యేమందైనను యీ వ్యాధికి ముఖ్యము. అయితే లోహము విరేచనమునకు బద్ధకారిగాన, అట్టిమందులు నేవించునపుడు విరేచనమునకు గూడ మందు పుచ్చుకొనుచుండవలయును.

సామాన్యముగ విరేచన మగుటకు యాక్రిడి ఔషధముల నేవింపవచ్చును. సోడాసల్ఫేట్ 2 గ్రాములు టింక్చర్ ఆఫ్ జింజరు 10 మినిమంస్, జలము 1 ఔన్సు చేసి కలిపి పుచ్చుకొనవచ్చును.

కారిజముపై Liver ఆపండిమెన్ట్ నూరి పట్టిక వేయుచుండిన మంచిగుణ మొనంగును.

బంగారు తయారు చేయుట

జర్మను శాస్త్రజ్ఞునిచే బంగారు తయారు చేయువిధము కనిపెట్టబడుటచే త్వరలో జర్మనులు కావలసినంత బంగారును నొనర్చి నష్టపరిహారములను తీర్చుటయే గాక ప్రపంచమంతట చతుకబంగారుతో నింపవేయు నని లండను వార్తాపత్రికలు వాయుచున్నవి.

ఈ వార్తను లండనునందు బహిరంగ పరచిన ప్రాధే సరు ఇర్వింగు షిమరుగారిని అబ్జర్వర్ పత్రికా ప్రతినిధి దర్శించి ప్రశ్నింపగా జర్మను శాస్త్రజ్ఞునికి పంచ యథుడగు నొక విద్యాసంపన్నుడగు పెద్దమనిషి దాని దెలిపెనని ప్రాధేసరుగారు దెలిపిరి ప్రాధేసరుగారు జనవరి మాసమున జర్మనీ చేకమునకు జరుగవచ్చును. త్వరలోనే ఈ విషయము యథార్థమైతే మాయక దెలువగలదు. జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు పెద్దమనిషియైన బంగారును దయారు చేయుటయందు జయప్రసాదాయె ననియు అందుకు న్యాయము చాల స్వల్పముగ నగుననియు ఈయన దెల్పును.

లండను యూనివర్సిటీకాలేజి రసాయనశాస్త్రవేత్త బంగారు తేయుటయందు నమ్మెను. ఎక్కువకంటే తేయుట వలన పెట్టి లోహమైనను విభాగింపబడవచ్చు ననియు రాబోవు అధికత్వాబ్దముందు ఇట్టి పెన్నియో జరుగగలవని వీరు దెలిపిరి.

శ్రీమైలవరం బాలభారతీనమాజం

వారు 24-12-21 శనివారము బెజవాడహాలులో

శాకుంతల నాటకము

ప్రదర్శింపబడును.

రేట్లవివరము:—రిజర్వు రు 3, ఇంటరు రు 2, కుర్చీ రు 1-8-0, బెంచి రు 1, చాప రు 0-8-0.

శ్రీలకు:—బెంచి రు 1, చాప రు 0-8-0.

కె. వట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

క్షత్రియపత్రిక

(1) చారిత్రకసాంఘికము, ఆధికవిషయము లాంధ్రక్షత్రియుల మేలకొలుపు ప్రకటించును. (2) ఆంధ్రులచరిత్రకప్పు సిద్ధాంతముల విమర్శనయుండును. (3) సత్యక్షత్రియ నిరూపణము వేదములు, పురాణములు, ధర్మశాస్త్రములు ప్రసరకాండ, శాసనముల యాధారమున నొనర్చెదము. (4) శ్రీవంగూరి సుబ్బారావుగారి వ్యాసములు ప్రతిసంచికకు వచ్చునట్లేర్పజుచున్నాము. కథలు, సారస్వతవ్యాసములు, హాస్యము, పాటలు, పదములు కూడ నుండును. (8267)

వలయువారు:— మేనేజరు, క్షత్రియపత్రిక ఈ గావారిపాలెం, సత్యవేడుపొట్ల, చెంగల్పట్టుజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ప్రకటన

ఇందువల్ల తెలియజేయడం యేమనగా, ఆర్. ఎన్. బాలక్. బి.ఎచ్. ఆర్. ఆర్. అ. యువకులను, వారు శోలాపూర్ సినిమా అండ్ వీడియో కంపెనీ లిమిటెడ్ వారియొక్క వీజింగ్ వారసుని చెప్పుకొంటూ దక్షిణయిండియాలో యాత్రవాసులై సదాకంపెనీ పేరట సరకులకు ఆర్డరును అడ్వాన్సును పుచ్చుకొంటూ యున్నారు.

సదరు కంపెనీవారికిని వైవాధిపత్యమును యేయొక్క బాధ్యతయన్ను లేదు కనుక వైవాధి తీసి ఆర్డరును అడ్వాన్సును సదరు కంపెనీవారు ఉత్తరవాసులు కారనే సంగతి యందువల్ల తెలియజేయడమయినది. (8311)

Moganalal Kalidas Shah

For

The Sholapur Spinning & Weaving Co.

ది సాత్ ఇండియన్ అతెట్టిక్ అస్సోసియేషన్, లిమిటెడ్.

1921-22 వ సాంవత్సరిక వ్యాయామములు, వేడుకలు

వేడుక జరుగుదినములు

1921 సం॥ ౧౦ డిసెంబరు నెల 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31

1922 సం॥ ౧౦ జనవరి నెల మొదటి తేది

దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామ సంఘమువారి మైదానము, పీపిల్సుపార్కు.

సగము వెలలు

అపరూపగ్రంథములు

(౧) వ్యవహారచంద్రిక

క ర:—వి. సుబ్బారావుపంతులుగారు. 3 అధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములను విస్తారము, తంత్రము, రిజిస్ట్రేషను, జుర్రీ, పంచాంగ వివరణము, స్టాంపాట్టు, రైలుబండ్లు, ఛార్జీలు, యుగవివరములు, కేసులు, వీళ్లు వ్రాయుట, ఆంధ్రవీరవివరములు మున్నగువి వేలకొలుది విశేషములు. ఇందలి విశేషముల నేకములు పెద్దబాలకీర్తిలోఁ జేర్చుకొనుచున్నాడు. పీడ్లర్ల వర్తకులు, వకట గుమాస్తాలు, అందఱుకు నవయోగము. టిప్లర్ల వ్యవహార బోధినిక నవకరించును. 500 ప్రతులు మిగిలి ఉన్నవి. 1 కి రు 1-8-0

(౨) గృహవైద్యము

క ర:—టి. లక్ష్మీకృతిగారు. ఇందువంట ఔషధముల కంటే వర్ణనముగ గుణమిచ్చు మూలికావైద్యము. తలకట్ట, చింతపండు, జిల్లేడు, పెన్నె, యిట్టి వస్తువులతో దుర్బరమగు పెక్కు వ్యాధుల మాన్వనగును. ఘోషాయి టిక్కులు, అమ్మతయోగములు. ఆకాశాదిగమన స్త్రోగములకు మందులున్నవి. వైద్యసహానుకులకైతేకుండ చిన్న చిన్న మందులతో పెద్దపెద్దరోగముల మాన్వకొనవచ్చును. 1 కి రు 0-8-0

(౩) బొబ్బలియుద్ధము

సత్యమైన పరిశోధన మొనరించి వ్రాసినచరిత్రము నకలకలఁ జదువుట కింపయినది. గ్రంథాలయోద్యమనాయకులకు శ్రీయుత అవ్వంకి వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు గులభిచైతిలో వ్రాసి యున్నారు.

ఈ వైమాధుగ్రంథములు నొక్కసారి తెప్పించుకొనువారికి వెల 2-2-0 లున్న పోస్టుఖర్చులు రు. 0-6-0 కలిపి రు. 2-8-0 లగును. ఇవే రు 1-0-0 కి కావలయునా?

కాని కొన్ని పుస్తకముల నిలదడఁ గొంచెము సరిగియున్నవి. ముందువ్రాసిన 200 మందికి రు. మూడుగ్రంథములు 1-0-0 మాత్రము. పోస్టుఖర్చులతో రు. 1-6-0 ల కియఁబడును.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రమే

యీ తగ్గింపు వెలలు

వలయువారు:—మేనేజరు:

కమలకుటీరము, తిరువళ్ళిక్కేణి - మదరాసు.

అమ్మలూ నన్నది! త్వరగా సిద్ధమగును!!
1922 సం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు
మహాత్మాగాంధీ, శ్రీ ౧౧ లకు

పటములు అందు
లో కలవు. కొలది
క్యాలెండరులు
మాత్రమే ముద్రింప
బడుచున్నది గాన
ఆర్డరులు ౨ అణా
లు పంపి, ముందుగ
రిజిస్టరు చేసుకో
వలెను.

వెల ప్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 అణాలు,
మేలురకం కిస్తూరి, గోరొజనం,
కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరం ధర
సహాయ గ దొరకును.

తంలివిలాసము: క్రిష్ణరాజ్ అం కో.,
'కోలాహూర్' 256, వై నాబజార్ రోడ్, మద్రాస్

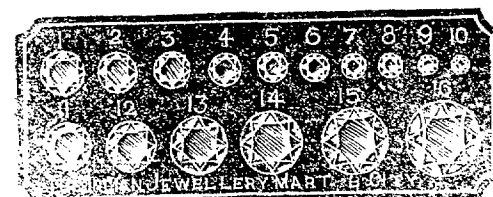
ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రణీతము
ఈగ్రంథము ఆమ్మలూ తా నున్నది. దీనికొకట కొ
న్నివందలు దరఖాస్తులు వచ్చినవి. అవన్నియు రిజిస్టరీ చేయబడి
నవి. అమ్మ, బ్రెండింగు పూర్తియగుటతోడనే గ్రంథములు
వి. పి. గా ఆయా చిరునామాలకు పంపబడును. అనివార్య
ములగు కారణములచేత ప్రచురము కొంచెము ఆలస్యమైనందుకు
మన్నింప వేడెదను. గ్రంథము ఖరీదు యిదివరకు 8 అణాలు అని
ప్రచురింపబడినది కాని, ప్రజలకు గ్రంథముయెడల గల ఆదరణ
మును బట్టి అది యెక్కువ వ్యాప్తము గావలెనని కుతూహలము
గలిగి, అందుచేత గ్రంథము 6 అణాలకే యివ్వబడును.

గూడూరి రామచంద్రరావు
సేవకసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

వినిధి వెద్యగ్రంథములు.

ఆంగ్లేయవైద్యచింతామణి రూ 4
ఆంగ్లేయావధగణదిశిక రూ 3
ఆంగ్లేయావధయోగములు రూ 1
శ్రీ గాంధీమహాత్మని ఆరోగ్యదర్శి ఆ 12
సేతు బ్రదర్సు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ఇద్దము బాక వుండే యింటెమన్ కుచ్చి కెంపును,
చక్రపాణి పట్టికెంపులు నిండా తక్కువ వెలకు దొరకును.
ఇక కొంచెముగా నున్నది, ఇంతలోనే వెల బాక్సి
చేయబోవుము. కాబట్టి కలమువారు త్వరలో ఆర్డరు పంప
వలయును.

సెం 1 వైజు	పట్టె కుచ్చి	కెంపుల	కెంపుల
నుండి 11 వైజులన్నియు	వెల.	వెల.	
2	చేరిన కెంపులు క్యాలెన్డరు 1-8	0-14-0	0-18-0
4	" 8	" 1-0-0	0-18-6
"	" 8	" 1-0-6	0-14-0
6	" 7	" 1-2-0	0-15-0
8	" 10	" 1-4-0	1-0-0
12	" 16	" 0-12-0	0-18-0

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కు,
పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగళూరు సిటీ.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥రం ఆగస్టునెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.
**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటికాలము ననుసరించి మిక్కిలి సమృ
ద్ధముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును
ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.
హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తు వశర్యము అన్నిటిలో జంగారు
వలేకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు.
ప్రే కనిన విలాసమునకు వాగ్దానచో
ధరలవట్టి వంతుబడును.

హిందూ వర్తన్యూజింగ్ వర్కు

ఆయుర్వేద ఔషధముల తయారుచే
(388) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెడింగు కంపెనీ,
పోర్ విజిల్లు, కాకినాడ.

వనోపధిసరస్వతి
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క తక్కువతను బోగొట్టు
బడును చేతిబ్బిక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలీకానందు ఎచ్చటికైనను శివాలాభర్త
ప్రచురించుగా వలెబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సాఫంట్.
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి
శరీరములో జీర్ణించిన చిట్టభిరంగిరోగము
(సవ్యాయ)ను బోగొట్టును.
ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును.
జీతరదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు
మంచిది.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోష్ణము, ఆహ
వాతసోష్ణమును బోగొట్టును.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము:- సరములకు పటుత్వమును
యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.
40 " వెల రూ 3.

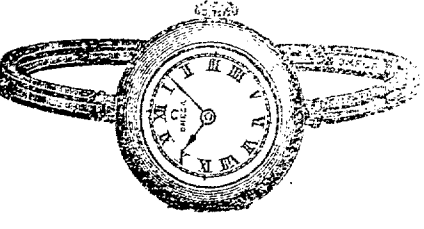
క్యాలలాగు ఉచితముగా వంతుబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి
బి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
19, హారిస్ రోడ్డు,
మాంట్యురోడ్ - మద్రాసు.
(శుక్ర)

ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతావర్తములు 2942
(6) దెనారెన్ సిటీనందుడు దుర్గా మెడికల్ హాలువారి
ట్రానిక్ గుళికలను సేవించుటవలన రాజకీయ అను నాన్నే
హితుడు సత్పంసకత్వము లేక నుఖముగా నున్నాడు. ఆతడు
6 గంటలనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలానుఖ
ముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను.
డేరాధూన్ }
28-9-19 } బ్రిజ్ కిషోర్

రాధాకృష్ణ క్యాలెండరు ఒకటి యినాం 38.9

ఓకన్ ఫేసు, మెత్తని ఊరములు (Flexible loops)
మీలైన నీవరు, పూర్తిగా జ్యాయబ్బు చేయబడినది. తేడి
యం దయలు మొదలగునవి గల నికల్ వెండి గడియారము
చేతికి కట్టుకొను వట్టితోసహా 1-కి ధర రు 16-8-0. ఇందులో
తపాలు, ప్యాకింగు ఖర్చులు చేరియున్నవి.

RATNA WATCH Co.,
Dealers in Watches Clocks and Fountain Pens,
93, China Bazaar Road, Madras.

1922 సం॥ రం॥ క్యాలెండరు

12 కాగితములు 3 భావలు
ఆంగ్ల, ద్రవిడ, హిందూస్థాని గలది.

ఇందులో బొంబాయి, నెంబ్రెట్ కిలాఫత్ కమిటీ
అధ్యక్షుడు కార్యదర్శులు అనగా హజీబ్ మహమ్మదు
బోటానిసేటు, మాలానా హేకాలి, డాక్టరు నైపుడిక్
హ్మ, అహమెద్ హజీబ్ క్లాత్రి, మాలానా యాకూబు
హుసేన్ సేటు, మున్నగు ప్రముఖుల ఛాయాపటము 3 రంగు
లలో ముద్రించబడియున్నది.

నైజా 17 అం X 11 అం. { 1 క్యాలెండరు ధర రు 1.0-0
6 " " 4-8-0
12 " " 7-8-0

మిక్కిలి సౌకర్యవంత తేడి క్యాలెండరు 8-కి రు 1.0-0
నైజా 9 1/2 అం X 4 అం.

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. మీ ఆర్డరును తక్షణమే పంపు
కొనుటకు. ఉత్తములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

Apply to: - SOLDER & Co.,
193, Triplicane High Road, Madras.

భరతిఖండేమన అనేక స్వర్ణతరకములను
మొదటి తరగతి యోగ్యతావర్తములను పొందిన

వైద్యరత్న పండిత డి గోపాలాచార్యులుగారి

ప్రసేనాభంబి

ఇదేమహిమ, బహుమూర్తియైన ఆమె ప్రార
వ్యాధులను బోగొట్టి, యెట్టి అవధిలోనైనా రోగికి
శ్రమ నివారణమును కలుగ జేయుటకు సిద్ధముచేయు
బడిన నిరవదనమును నిశ్చయమైన యోగ్యతను.
ఈ యోగ్యతములను గుణమును గాంచిన గొప్పవారి
రనేకులు తమకు కలిగిన అధికప్రయోజనమును
కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొప్పుకొనుచున్నాడు.
వెల బుడ్డి 1-కి రూ 8-0-0.

మామలుగరసాయనము

గట్టితీ త్రీలకు అనేక కారణములచే సంభవించు
వాగులు మొదలగు వ్యాధులకు, బలహీనమును,
బోనణమును. మలేయు గర్భాశయమునకు బలము
నిచ్చును. అధిక ప్రయాసచే ప్రసవించెడి త్రీలకు
బాధ యననది లేకనే నుఖప్రసవమును కలిగించును.
వెల బుడ్డి 1-కి రూ 1-12-0.

ప్రణ రో కు డి
గడ్డి, చీడ, పానీనపుండ్లు, కాలినపుండ్లు వీనిని
నిస్సంకయముగ నిర్మూలముచేయును.

వెల టిక్కు 1-కి 0-6-0 అణాలు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం

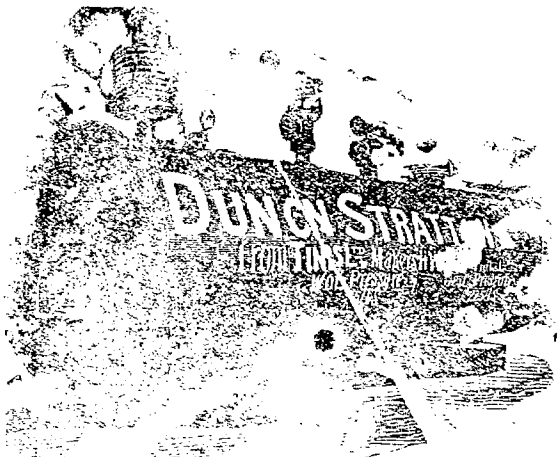
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి మద్రాసు.
తంలివిలాసము: పండిట్ - మద్రాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

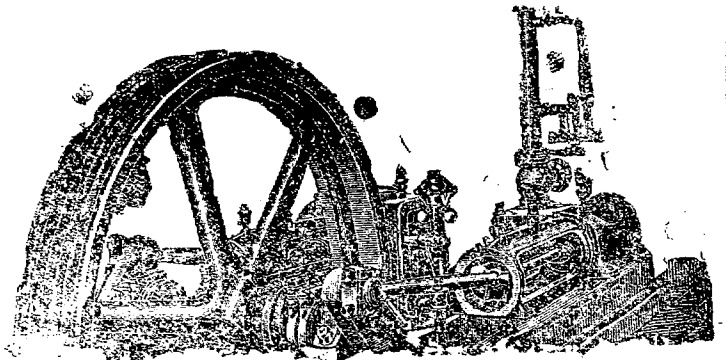
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

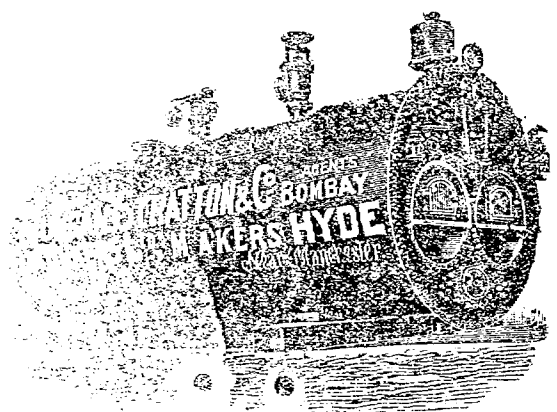
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీంబల్లింగు (పెనరు
80 హానులు మొదలు
160 హానులవరకు వుండును.

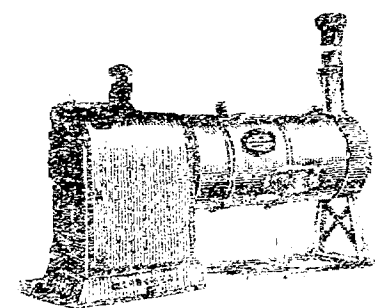

హైక్రాఫ్ట్ స్ట్రీట్ కార్ నిష్ బాయిల్ షాఫ్ట్.

హైక్రాఫ్ట్ స్ట్రీట్ లంకాపైరు బాయిల్ షాఫ్ట్.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం. వరకు వుండును.
స్టీంబల్లింగు (పెనరు 100 హానులు మొదలు
160 హానులవరకు వుండును.

లోకో మొట్టిట్యూబల్ బాయిల్ షాఫ్ట్.
స్టీంబల్లింగు (పెనరు 80 హానులు మొదలు
100 హానులు 120 హానులు 150 హానులు వరకు వుండును.

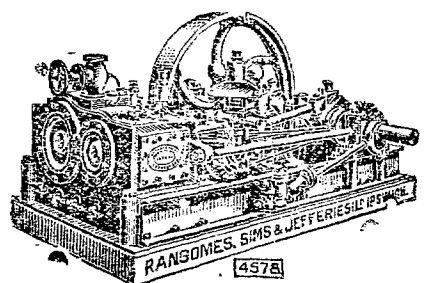

వర్టికల్ బాయిల్ షాఫ్ట్.
స్టీంబల్లింగు (పెనరు 80 హానులు మొదలు
100 హానులు 120 హానులు 150 హానులు వరకు వుండును.

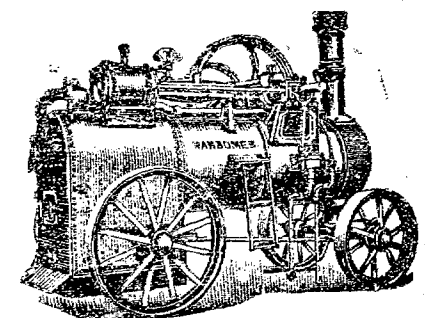
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
మాది బిల్డింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
మాది (వెన్సింగు) మెషినరీ
మాది స్పిన్సింగు మెషినరీ
మాది డివింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిల్ షాఫ్ట్లు
కోల్ వనర్ మిల్లింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డకేయు మెషినరీ [నలు
కట్టు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల వంటింగు మెషినరీలు
గాగళ్లు, క్యురసాయ నుంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్లు) కొరముట్లు
లేకులు మర్కసాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కష్టింగులు, పెడెన్ట్లు
కాట్ బరన్ అండ్ కాడ్లు బరన్ ఫుల్లింగు.
వగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ లైన్స్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోట్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

హోర్బల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము (పెనరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో, పెనర్ సిలిండరు.
స్టీము (పెనరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీర్లింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవల్లి బాపనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్ధ, కైత్యము, కడికము, రొమ్ముకడికము, తలనుప్పి, వాయునొప్పులు,
బొట్టు, బెజుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని కర్మిలో ౫ వా ౫౦. ద్వా 0—10—0; ద్వా 1—8 ద్వా 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు నేలు.

అమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

